

Från: Vaggeryds kommun Räddningstjänsten
Skickat: den 31 mars 2020 16:33
Till: Fredrik Björnberg
Kopia: David Högberg
Ämne: Remiss handlingsprogram Trygghet och Säkerhet, Vaggeryds kommun
Bifogade filer: Följebrev remiss.pdf; HP ToS Remissutgåva 20200325 VS.pdf; DP Skadeavhjälpande Remissutgåva 20200212 VS.pdf; DP Olycksförebyggande Remissutgåva 20200212 VS.pdf; DP Krisberedskap/Civilt försvar Remissutgåva 20200212 VS.pdf

Remiss i bifogade filer rörande handlingsprogram Trygghet och Säkerhet i Vaggeryds kommun.

Mvh /

Vaggeryds kommun
Räddningstjänsten
Sveavägen 7
567 32 Vaggeryd
0393-678000
raddningstjansten@vaggeryd.se
www.vaggeryd.se

Handläggare
Fredrik Björnberg
0393-678651

Remiss Handlingsprogram Trygghet och Säkerhet

Alla som bor, verkar och lever i Vaggeryds kommun ska ha både en faktisk och en upplevd trygghet och säkerhet. Kommunen har sammanställt ett förslag till Handlingsprogram för trygghet och säkerhet för mandatperioden 2019-2022 som reglerar hur Vaggeryds kommun ska agera för att nå denna trygghet och säkerhet utifrån lokalt fattade beslut, nationella skyddsvärden, lokal riskanalys samt lag (2003:778) om skydd mot olyckor, lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap samt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor. Förslaget till handlingsprogram med tillhörande delprogram bifogas detta utskick. Som underlag till programmet är en separat riskanalys framtagen. Riskanalysen bifogas inte.

Handlingsprogram för trygghet och säkerhet med sina delprogram för olycksförebyggande arbete, skadeavhjälpande verksamhet samt krisberedskap och civilt försvar, utgör handlingsprogram enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor, samt styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap enligt Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

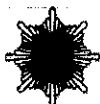
Programmet utgör även styrdokument för krisberedskap och civilt försvar enligt överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting.

Kommunen vill bereda remissinstanserna möjlighet till synpunkter på de framtagna programmen.

Synpunkter önskas senast den 31 maj 2020 via e-post till
raddningstjansten@vaggeryd.se
Frågor om programmet kan ställas
fredrik.bjornberg@vaggeryd.se, 0393-678651

Med vänlig hälsning

Fredrik Björnberg
Räddningschef
Räddningstjänsten

Sändlista

Samtliga politiska nämnder i Vaggeryd kommun

Vaggeryd Energi AB

Vaggeryd-Skillingaryds Bostads AB – VSBo

Jönköpings kommun

Gislaveds kommun

Gnosjö kommun

Värnamo kommun

Nässjö kommun

Högländets räddningstjänstförbund

Region Jönköpings län

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Polisen, polisområde Jönköping

Trafikverket

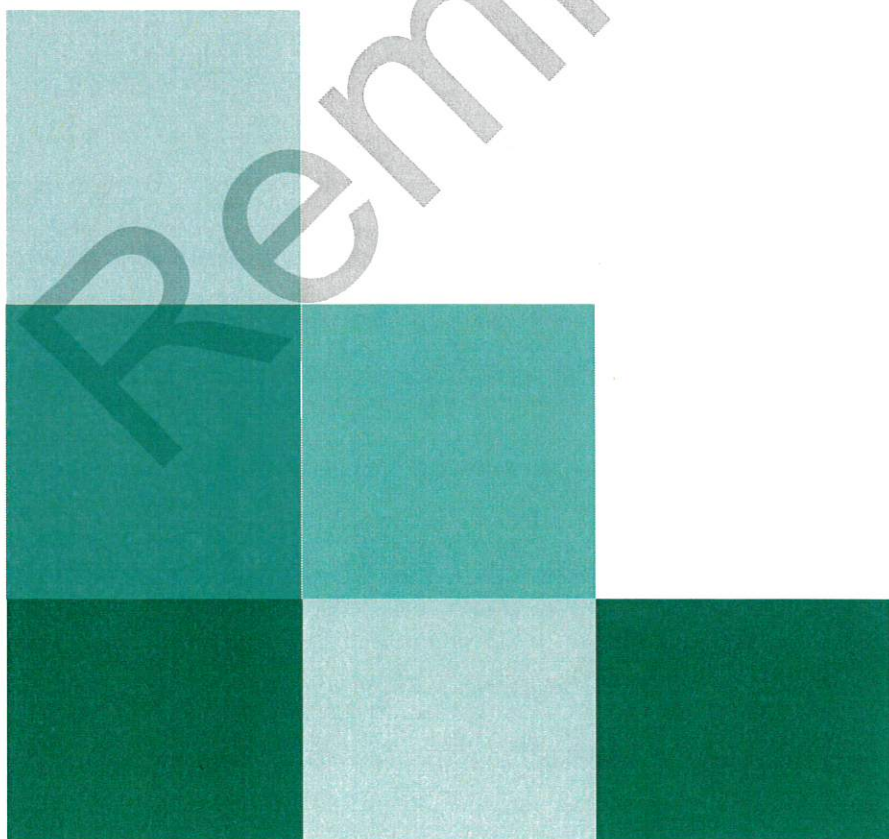

VAGGERYDS
KOMMUN

Handlingsprogram Trygghet och Säkerhet

Antagen av kommunfullmäktige
Ansvarig förvaltning: Räddningstjänsten
Ansvarig tjänsteman: Fredrik Björnberg

Remissutgåva

Innehåll

Innehåll	3
Sammanfattning	4
Lokalt fattade beslut	4
Nationella skyddsvärden	4
Lokal riskanalys	4
Lag om skydd mot olyckor	4
Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap	4
Lag om brandfarliga och explosiva varor	5
Dokumentstruktur	6
Lokalt fattade beslut	7
Vision och värdegrund	7
Övergripande politiska mål för kommunen	7
Trygghetsnavet	8
Samverkan	8
RäddSamF	8
F-samverkan	8
Lokalt brottsförebyggande råd	8
Krisstöd samt psykosocial omsorg, POSOM	8
Särskilda satsningar under mandatperioden	8
Skadeavhjälpande verksamhet	9
Skade- och olycksförebyggande	9
Krisberedskap och civilt försvar	9
Lag om skydd mot olyckor	10
Samverkan	10
Organisation för räddningstjänst	10
Politisk styrning	10
Uppföljning och utvärdering	11
Riskanalys i sammanfattning	12

Sammanfattning

Alla som bor, verkar och lever i Vaggeryds kommun ska ha både en faktisk och en upplevd trygghet och säkerhet. Detta handlingsprogram reglerar hur Vaggeryds kommun ska agera för att nå denna trygghet och säkerhet utifrån lokalt fattade beslut, nationella skyddsvärden, lokal riskanalys samt lag (2003:778) om skydd mot olyckor, lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap samt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor. Grunden i all trygghet är att den enskilde har ett egenansvar och en egen förmåga att hantera det som ankommer på denne. När denna förmåga brister har samhällets aktörer, på olika legala grunder, skyldighet att kompensera detta genom en varierande grad av åtgärder. En av samhällets aktörer är Vaggeryds kommun vars ansvar konkretiseras i detta handlingsprogram, utan att för den sakens skull inskränka på någon annans aktörs ansvar.

Handlingsprogrammet är uppdelat i fyra olika dokument. Ett övergripande handlingsprogram för hela området trygghet och säkerhet (detta dokument) tillsammans med tre delprogram för områdena skade- och olycksförebyggande verksamhet, skadeavhjälpande verksamhet samt krisberedskap och civilt försvar.

Lokalt fattade beslut

De politiska församlingarna samt tjänstemän i Vaggeryds kommun har fattat ett antal beslut med bäring på området trygghet och säkerhet. Dessa beslut anger i vissa delar en lokal ambitionsnivå och i vissa delar en konkretisering av lagstadgade skyldigheter.

Nationella skyddsvärden

Riksdagen och regeringen har formulerat 5 nationella skyddsvärden vilka i rubrikform lyder:

- Människors liv och hälsa.
- Samhällets funktionalitet.
- Demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter.
- Miljö och ekonomiska värden
- Nationell suveränitet.

Dessa skyddsvärden är giltiga även i Vaggeryds kommun och de har inarbetats i detta handlingsprogram.

Lokal riskanalys

Ur den riskanalys som upprättats kan utläsas att Vaggeryds kommun i mångt och mycket har en

riskbild som är fullt jämförbar med vilken kommun som helst i landet. Det som sticker ut är den enskilt största risken med mark- och skogsbrand på mark kontaminerad av oexploderad ammunition inom Skillingaryds skjutfält. Denna enkla analys för med sig att Vaggeryds kommuns arbete med trygghet och säkerhet dimensioneras på ett multifunktionellt sätt

Lag om skydd mot olyckor

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor med tillhörande förordning (2003:789) om skydd mot olyckor och därav följande föreskrifter anger ett antal skyldigheter för landets kommuner. Övergripande omfattar dessa skyldigheter att förebygga olyckor samt att genomföra räddningsinsatser i samband med olyckor.

Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fred och höjd beredskap och därav följande föreskrifter anger ett antal skyldigheter för landets kommuner

och regioner. Övergripande syftar dessa till att minska sårbarheten i de respektive verksamheterna och därigenom uppnå en god förmåga att hantera krissituationer i fred. Därigenom skall kommuner och regioner uppnå en grundläggande förmåga inom civilt försvar.

Kommunens skyldigheter enligt denna lag hanteras i sin helhet i delprogrammet för krisberedskap och civilt försvar.

Lag om brandfarliga och explosiva varor

Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor med tillhörande förordning (2010:1075) om

brandfarliga och explosiva varor och därav följande föreskrifter anger ett antal skyldigheter för landets kommuner. Övergripande omfattar dessa skyldigheter att hantera tillståndsärenden för hantering av brandfarliga och explosiva varor samt tillsyn över en enskildes efterlevnad av regelverket för hantering av sådana varor.

Kommunens skyldigheter enligt denna lag hanteras i sin helhet i delprogrammet för olycksförebyggande verksamhet.

Dokumentstruktur

Handlingsprogrammet för trygghet och säkerhet består av fyra dokument, det övergripande handlingsprogrammet samt tre delprogram. Delprogrammen förväntas kunna läsas separat för att förstå dess huvuddrag men för att se helheten bör

samtliga dokument läsas. Handlingsprogrammet och delprogrammen är politiskt antagna dokument.

Som konsekvens av handlingsprogramsdokumenten finns ett antal planer och rutiner vilka hanteras inom förvaltningsorganisationens tjänstemannanivå.

Dokument	Beskrivning	Antas av
Handlingsprogram trygghet och säkerhet	Reglerar hur Vaggeryds kommun ska agera för att nå en faktisk och en upplevd trygghet och säkerhet för alla som bor, verkar och lever i kommunen.	Kommunfullmäktige
Delprogram skadeavhjälpande verksamhet	Redovisar hur kommunens resurser i form av personal, fordon och materiel ska organiseras för att effektiva räddningsinsatser ska kunna genomföras.	Kommunfullmäktige
Delprogram skade- och olycksförebyggande verksamhet	Redovisar hur kommunen bedriver den skade- och olycksförebyggande verksamheten i form av kompetenser och aktiviteter.	Kommunfullmäktige
Delprogram krisberedskap och civilt försvar	Redovisar hur kommunen bedriver arbetet med krisberedskap och civilt försvar. Dokumentet utgör också styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap och civilt försvar enligt överenskommelse mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges kommuner och regioner (SKR).	Kommunfullmäktige
Planer och rutiner	Planer, rutiner och instruktioner som behövs för verksamheten.	Kommundirektör respektive räddningschef

Lokalt fattade beslut

Vision och värdegrund

Kommunfullmäktige antog 2013 en "Vision 2030" för Vaggeryds kommun som plats. Visionen beskriver vilken plats kommunen vill sträva mot att vara, den är en karta och målbild över vart kommunen är på väg. Den är formulerad på följande sätt:

Här ger vi plats för att göra skillnad

En plats för möjligheter formad med tanke och omtanke. Där lusten är vår drivkraft och där glädjen smittar.

En plats med stark tradition för gränslöst skapande. Där gemensam vilja och kunskap får livet att lyfta och idéer att bli verklighet.

En plats i rörelse som bygger på mångfald och hållbarhet. Där allt är nära och alla har betydelse.

Till denna vision kopplades också en värdegrund och beskriver kommunens förhållningssätt i arbetet och gentemot människor den möter:

Tanke och omtanke

Idéer blir verklighet

Alla har betydelse

Både visionen och värdegrunden ska prägla Vaggeryds kommuns arbete med trygghet och säkerhet. Detta innebär att lagstiftade krav utgör det regelverk som kommunen har att förhålla sig till. Lagstiftningens krav innebär dock inte nödvändigtvis en gräns för vad kommunen ska utföra då kommunen också ska uppfylla sina egna ambitioner utifrån nyss nämnda vision och värdegrund.

Övergripande politiska mål för kommunen

Utifrån den tidigare beskrivna visionen och värdegrunden för Vaggeryds kommun har kommunfullmäktige antagit 4 övergripande mål för

kommunens verksamhet som helhet, mål som ska vara långsiktigt gällande. Dessa mål är formulerade enligt följande:

Alla som bor, lever och verkar i Vaggeryds kommun uppnår tillsammans visionen genom fyra mål:

Vaggeryds kommun ska vara en plats...

med hållbar samhällsutveckling och tillväxt i hela kommunen

med hög sysselsättning, ett varierat näringsliv och en utbildning med god kvalitet

med en hög kunskapsnivå, en aktiv fritid och ett rikt kulturliv - för en god hälsa som är attraktiv, trygg och tillgänglig - där alla känner delaktighet och kan påverka

Dessa fyra mål gäller även kommunens arbete med trygghet och säkerhet och alla de aktiviteter som vidtas i det arbetet ska utgå från dessa övergripande mål. Kommunens mål för trygghet och säkerhet är därför:

Vaggeryds kommun ska vara en plats...

där trygghets- och robusthetsfrågor ständigt finns med i samhällsplaneringen.

där den enskilde kan förvänta sig en tillgänglig och kunskapsstark stöttning i trygghets- och robusthetsfrågor.

där den enskilde ges en ökad förmåga att själv kunna hantera olyckor, brott och kriser

där den enskilde kan förvänta sig respons från samhället när den egna förmågan sviker före under och efter olyckor, brott eller kriser.

Trygghetsnavet

Räddningstjänsten, som är en egen förvaltning under kommunstyrelsen, utgör kommunkoncernens samordnande organisation för frågor rörande trygghet och säkerhet. Denna samordnande roll framtar inte andra förvaltningar något ansvar inom respektive sakområde eller inom den egna verksamheten. Aktiviteter med bäring på trygghet och säkerhet ska ansvaras för och hanteras inom den verksamhet de primärt berör. Räddningstjänstens roll är samordna aktiviteterna och vid behov inrikta så att störst nytta uppnås.

Då Räddningstjänsten är kommunkoncernens trygghetsnav är det också naturligt att Räddningstjänsten utgör kommunkoncernens primära kontaktyta mot andra aktörer som verkar inom kommunens geografiska område. Begreppet aktör kan i detta sammanhang innebära såväl den enskilde medborgaren (en fysisk person) som den juridiska personen (företag, förening, annan myndighet). På sätt signalerar också kommunen sitt sammanhållna ansvar i trygghets- och säkerhetsfrågor utan att främta någon annan aktör sitt ansvar.

Samverkan

För att kunna hantera alla de frågor som rör området trygghet och säkerhet samverkar Vaggeryds kommun med flera aktörer. Vaggeryds kommun ska i dessa samverkanssammanhang både bidra med kompetens, personal och utrustning men också kunna ta emot bidrag från andra. Förmågan att samverka ska kontinuerligt utvecklas och förbättras.

RäddSam F

Inom räddningstjänstområdet finns ett samverkansavtal skrivet med alla övriga kommuner i Jönköpings län, med Ydre kommun i Östergötlands län samt SOS Alarm AB, en samverkansform som kallas RäddSam F. Som en följd av detta avtal är Vaggeryds kommun också en del av räddningstjänstsamverkan sydöstra Sverige, RSÖS.

F-samverkan

Inom krishanteringsområdet samverkar Vaggeryds kommun genom F-samverkan. Primära aktörer i F-samverkan är alla kommuner i Jönköpings län,

Region Jönköpings län, Polisen, Länsstyrelsen i Jönköpings län, SOS Alarm AB samt Försvarsmakten. Räddningstjänsten representerar normalt Vaggeryds kommun i F-samverkan och utgör också den samlade kontaktpunkten i krishanteringsfrågor.

Lokalt brottsförebyggande råd

Kommunens lokala brottsförebyggande råd (BRÅ) träffas regelbundet under kommunstyrelsens ordförandes ledning. BRÅ är kommunens samverkansplattform med polismyndigheten när det gäller arbetet med lokal brottslighet. Förvaltningschefer för Barn- och utbildningsförvaltningen och Socialförvaltningen finns representerade tillsammans med andra nyckelfunktioner inom kommunen. Sammankallande till BRÅ är kommunens säkerhet- och beredskapssamordnare. Hur kommunen arbetar med brottsförebyggande arbete redovisas i Gemensam handlingsplan mellan Polismyndigheten och Vaggeryds kommun.

Krisstöd samt psykosocial omsorg, POSOM

I samband med en olycka eller annan kris ställs den enskildes förmåga på prov. När denna förmåga inte räcker till ur ett psykosocialt perspektiv finns en grupp för samordna samhällets kompenserande åtgärder. Denna grupp benämns POSOM, psykosocial omsorg. Ansvarig för POSOM är Socialförvaltningen. Räddningstjänsten utgör primär akutgång för POSOM. Inom ramen för POSOM samverkar Vaggeryds kommun med Polisen, Region Jönköpings län samt de ekumeniska råden i kommunen. Hur POSOM-arbetet i detalj är ordnat redovisas i Vaggeryds kommuns krisledningsplan.

Särskilda satsningar under mandatperioden

Kommunen avser under mandatperioden genomföra ett antal särskilda satsningar, utöver lagstiftade krav. Effekten av satsningarna förväntas hos aktörer såväl inom som utanför kommunens egen organisation.

För varje satsning anges en ansvarig samt särskilt utpekade intressenter för satsningen som sådan. Ansvaret för de konkreta effekterna i olika aktörers

linjeverksamhet ligger enligt ansvarsprincipen hos aktören.

Skadeavhjälpande verksamhet

Satsning 1

Kommunen ska utreda nya innovativa lösningar för organisation av den skadeavhjälpande verksamheten för att kunna rekrytera och skapa en förmåga som håller i en föränderlig framtid. Räddningstjänsten ansvarar i samverkan med Kommunledningskontoret.

Satsning 2

Kommunen ska utveckla samverkan inom Räddningsregion Sydöstra Sverige, RSöS för att möta framtida krav på effektivitet. Räddningstjänsten ansvarar via RäddSamF.

Satsning 3

Kommunen ska utveckla förmågan till räddningsinsatser vid omfattande olyckor gällande ledning och resurser. Möjligheter att ta emot nationell och internationell hjälp och stöd skall utvecklas. Räddningstjänsten ansvarar via RäddSamF.

Skade- och olycksförebyggande

Satsning 4

Kommunen ska verka för att skapa trygghet hos riskgrupper genom att erbjuda utbildning och information samt ett anpassat skydd som minimerar risken för brand och annan olycka. Räddningstjänsten ansvarar i samverkan med Socialförvaltningen och Miljö och byggförvaltningen.

Satsning 5

Processen kring riskhänsyn i fysisk planering ska utvecklas till att bli mer proaktiv i dialogen

mellan Kommunledningskontoret och Räddningstjänsten.

Satsning 6

Kommunens interna riktlinjer för systematiskt säkerhetsarbete ska revideras till att både utgöra ett underlag för systematiskt brandskyddsarbete och projekteringsanvisning vid ny- och ombyggnation med avseende på brandskydd och egendomsskydd. Ansvar för revideringen ligger hos Tekniska kontoret och framtagandet ska ske i samverkan med Räddningstjänsten.

Krisberedskap och civilt försvar

Satsning 7

Kommunen ska införa och etablera kontinuitetshandling som metod i den ordinarie planeringen inom kommunala samhällsviktiga verksamheter. Räddningstjänsten ansvarar i samverkan med övriga förvaltningar och bolag.

Satsning 8

Kommunen skall arbeta för att främja säkerhetskulturen inom dess geografiska område. Ansvar för detta arbete är delat mellan Räddningstjänsten och Kommunledningskontoret.

Satsning 9

Kommunens förmåga att vid behov upprätta och driva trygghetspunkter ska öka. Räddningstjänsten ansvarar.

Satsning 10

Kommunens förmåga att driva samhällsviktig verksamhet vid strömbortfall ska öka. Räddningstjänsten ansvarar i samverkan med Tekniska kontoret.

Lag om skydd mot olyckor

Samverkan

Skyldigheten att samverka tillgodoses på många sätt. Främst sker det genom samverkan inom ramen för RäddSamF, beskrivet tidigare i detta program.

Organisation för räddningstjänst

I Vaggeryds kommun ansvarar förvaltningen Räddningstjänsten för kommunens skyldigheter enligt denna lag, förutom skyldigheterna i kapitel 2. Ansvaret för skyldigheterna i lagens kapitel 2 ligger på de förvaltningar som är fastighetsägare respektive nyttjanderättshavare i respektive byggnad eller anläggning.

Räddningstjänsten leds av räddningschefen som tillika är förvaltningschef. Räddningschefen är en del av kommunens ledningsgrupp. I kommunen ska också finnas en ställföreträdande räddningschef. Lägsta utbildningsnivå för dessa båda befattningar är

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps utbildning "Skydd mot olyckor" samt samma myndighets påbyggnadsutbildningar "Räddningsledning B" samt "Tillsyn och annan olycksförebyggande verksamhet B". Dessutom ska befattningshavarna ha någon form av förvaltningsutbildning. Minst en av befattningshavarna ska ha brandingenjörsexamen enligt högskoleförordningen (1993:100) eller annan utbildning som bedöms likvärdig samt Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps "Påbyggnadsutbildning i räddningstjänst för brandingenjörer".

Organisationen i övrigt beskrivs vidare i de till detta handlingsprogram kopplade delprogrammen.

Politisk styrning

Räddningsnämnd utgörs i Vaggeryds kommun av Kommunstyrelsen.

Uppföljning och utvärdering

Detta handlingsprogram ska vara en del av kommunens övergripande målprocess. Handlingsprogrammets särskilda satsningar samt beskrivningar av linjeverksamhet konkretiseras vid behov ytterligare i förvaltningsorganisationens målarbete. Uppföljning och utvärdering av

linjeverksamheten sker enligt ordinarie strukturer. Utvärdering av handlingsprogrammets mål och särskilda satsningar ska ske efter mandatperiodens slut med stöd av de eventuella konkretiseringar som förvaltningsorganisationen gjort.

Risikanalys i sammanfattning

Risikanalysens sammanfattning kommer att
infogas i den slutliga utgåvan

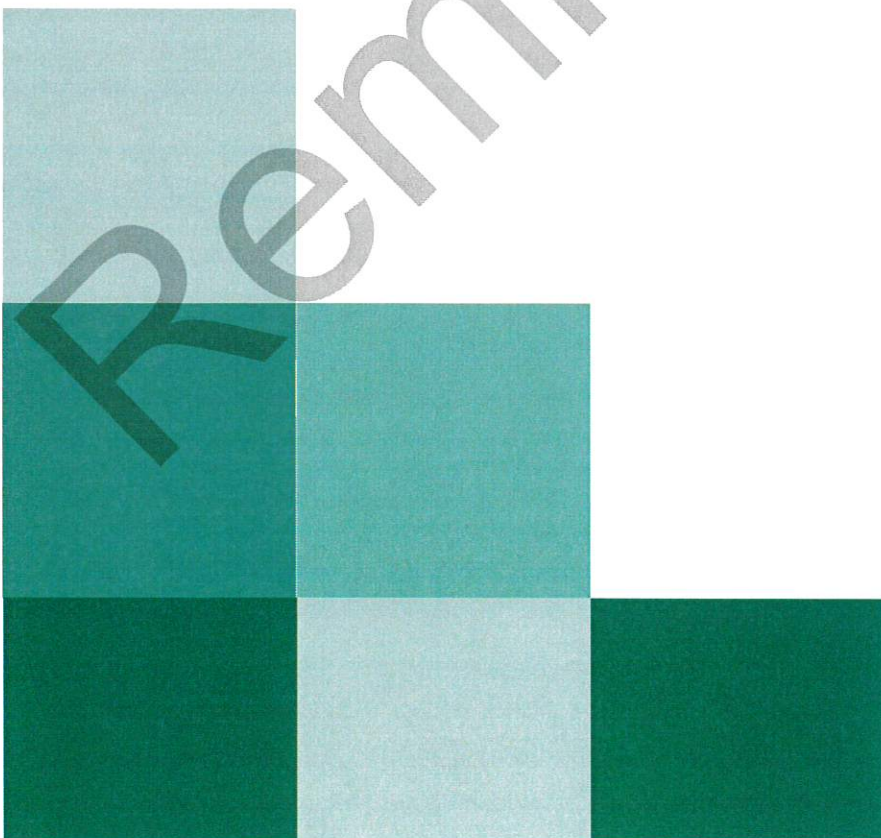

VAGGERYDS
KOMMUN

Delprogram skadeavhjälpande verksamhet

Antagen av kommunfullmäktige
Ansvarig förvaltning: Räddningstjänsten
Ansvarig tjänsteman: Fredrik Björnberg

Remissutgåva

Innehåll

Innehåll	3
Inledning/Sammanfattning	5
Räddningsstyrkornas förmåga.....	6
Enheter	6
Förstainsatsperson (FIP).....	6
Räddningsenhet	6
Vattenenhet	6
Ledningsenhet	6
Specialenhet	6
Enheter i kommunen	7
Styrkeuppbyggnad	7
Trafikolyckor	7
Bränder.....	7
Miljöolyckor	8
Drunkningsolyckor.....	8
Täckning	8
Insatsförmåga vid stora olyckor och katastrofer	9
Livräddning med hjälp av räddningstjänstens stegutrustning	9
Alarmering och kommunikation	9
Beredskap för räddningsstyrkor.....	10
Operativ organisation.....	12
Räddningstjänstens roll	12
Andra kommunala förvaltningars roll	12
Ledning av räddningsinsatser och andra nödlägen.....	13
Samverkan RäddSam F	14
F-samverkan.....	14
Räddningsregion Sydöstra Sverige, RSöS	14
Kompetens för befäl och brandmän	15
Information och varning.....	16
Vatten för sprinkleranläggningar	17
Vatten till brandsläckning	18
Målsättning	18
Brandposter	18
Brandposter enligt alternativsystem	19
Vatten från branddammar och vattentag	19
Ansvarsfördelning	19

Uppföljning och utvärdering	21
Höjd beredskap	22
Varning och information	22
Bilaga 1a	23
Bilaga 1b	26
Bilaga 2	28
Bilaga 3	29
Samverkan	29
Befälsberedskap	29
Ledningsfordon och ledningsplats	29
Räddningsinsatser	30
Alarmering	30
Sotning	30
Restvärdesskydd, sanering, evakuering av tåg samt utbildning för arbetsjordning och arbete på väg- och spårområde	31
Bandvagnar	31
Samverkan med sjukvården	31
Lyfthjälp	31

Inledning/Sammanfattning

Delprogram skadeavhjälpande arbete är ett underliggande dokument till det handlingsprogram för trygghet och säkerhet som finns i Vaggeryds kommun. Delprogrammet beskriver det arbete som kommunen driver med avseende på avhjälpande av olyckor och skador. Arbetet utgår från de mål som finns formulerade i det övergripande handlingsprogrammet för trygghet och säkerhet. Arbetet bygger också på lokalt fattade beslut, nationella skyddsvärden samt de skyldigheter som kommunen har i lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Delprogrammet har en övervikt med avseende på styrning av Räddningstjänsten men andra förvaltningars och aktörers skyldigheter tas också upp. Kommunens skyldigheter enligt lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap hanteras i sin helhet i delprogram krisberedskap.

Räddningsstyrkornas förmåga

I kommunens övergripande mål och strategier för skydd mot olyckor anges på ett övergripande sätt vilken förmåga som ska upprätthållas. Räddningsstyrkan ska upprätthålla en förmåga som består av täckning och insatsförmåga. Med täckning avses den tid inom vilken räddningstjänstens enheter kan nå olika delar av kommunen. Insatsförmågan utgörs av enheternas samlade förmåga.

Följande dokument (samtliga antagna av räddningschefen) reglerar vilken förmåga räddningsstyrkorna ska ha.

Avtal om samverkan avseende taktiska enheter inom RäddSam F

Avtalet reglerar hur resurser i form av taktiska enheter inom RäddSam F kan användas vid räddningsinsatser

Uppgiftskatalog, RäddSam F

Visar vilka olika arbetsuppgifter som ska klaras vid räddningsinsats.

Övningsplanering

Stomplan och övningschema som anger hur övningsverksamheten är planerad för att personalen ska klara de uppsatta målen.

Enheter

Räddningsstyrkorna är indelade i enheter. Dessa finns placerade på de två brandstationerna. Nedan följer en övergripande beskrivning av respektive enhets förmåga.

Förstainsatsperson (FIP)

Styrkeledaren, som är gruppens befäl, förfogar över ett eget fordon i bostaden och på sin arbetsplats. Detta gör att denne snabbt kan komma till platsen. Dels kan en livräddande eller skadeavhjälpande insats påbörjas, dels hinner styrkeledaren bilda sig en uppfattning om olyckan innan räddningsstyrkan anländer. FIP-enhet kan även bemannas av brandmän för att uppnå snabb förstainsats.

Räddningsenhet

Utgörs av en släckbil med fyra personers bemanning och finns på kommunens båda brandstationer. Dessa enheter klarar grundläggande livräddning och skadebegränsning vid de flesta olyckor. Räddningsenheten har förmåga till livräddning med steg upp till 11 meters höjd.

Vattenenhet

En vattenenhet utgörs av en tankbil med minst 7 000 liter vatten samt en motorspruta och bemannas av en personal. Denna resurs kompletterar räddningsenheternas vattenmängd och brandpostsystemet samt utgör primär släckvattenförsörjare i områden där brandpostsystem är utformat enligt s.k. alternativsystem (se särskilt avsnitt "Vatten till brandsläckning") samt där brandpostsystem saknas.

Ledningsenhet

För att leda räddningsinsatser finns tre olika ledningsenheter, styrkeledare, insatsledare och brandingenjör i beredskap. Som stödfunktion till dessa ledningsenheter finns ett inre befäl stationerat på SOS-centralen i Jönköping samt en länsövergripande räddningschef i beredskap. Beroende av olyckans art används olika antal ledningsenheter och kompetenser för att leda insatser och att etablera staber.

Specialenhet

I kommunen finns ett tiotal olika specialenheter. Exempel på specialenheter är losstagningsenhet för trafikolycka, terrängmotorcykel för terrängtransport etc. På båda brandstationerna finns förmåga till ytlivräddning vilket innebär möjlighet att rädda personer i vattenytan. Från Jönköping erhålls kompetens för fridykning (vilket innebär möjlighet att rädda personer strax under vattenytan). Vid behov av räddningsdykare för arbete på större vattendjup begärs dessa från andra kommuner i södra Sverige.

Enheter i kommunen

I Vaggeryds kommun finns i normalfallet två FIP-enheter (med styrkeledarkompetens), två räddningsenheter och en vattenenhet. Vaggeryds kommun har tillgång till ledningsenheter (i form av insatsledare, inre befäl, brandingenjör i beredskap, stab och räddningschef i beredskap) i samverkan

med Jönköpings, Habo och Mullsjö kommuner. Personal från Vaggeryds kommun bemannar delar av dessa enheter och dess stödresurser. Utöver detta finns en förmåga att resursmässigt bemanna specialenheter beroende på vilket behov som föreligger. Samtidig förmåga till samtliga enheter finns inte inom kommunen utan löses genom samverkan inom länet (RäddSam F).

Styrkeuppbyggnad

Olika händelser kräver en samlad insats som består av flera enheter. Nedan beskrivs exempel på vilken operativ insatsförmåga som förstainsatsperson (FIP), en-, två- tre-, respektive fyra räddningsenheter kan uppnå.

Trafikolyckor

Operativ(a) enhet(er)	Förmåga
Förstainsatsperson	Livsuppehållande åtgärder
En räddningsenhet	Prehospitalt omhändertagande
Två räddningsenheter	Losstagnation av fastklämda personer
Tre räddningsenheter	Räddningsinsats vid bussolyckor
Fyra räddningsenheter	Insats vid stora olyckor

Bränder

Operativ(a) enhet(er)	Förmåga
Förstainsatsperson	Inledande begränsande insats
En räddningsenhet	Invändig livräddning i bostäder med hjälp av rökdykning, alternativt utvändig livräddning med stegutrustning. Begränsning och släckning av mindre bränder
Två räddningsenheter	Samtidig in- och utvändig livräddning vid bränder. Begränsning och släckning av normala bostadsbränder
Tre räddningsenheter	Brandsläckning vid omfattande bränder i bostäder och mindre bränder i stora objekt
Fyra räddningsenheter	Brandsläckning vid omfattande bränder i stora objekt

Miljöolyckor

Operativ(a) enhet(er)	Förmåga
Förstainsatsperson	Initial riskbedömning, varning
En räddningsenhet	Livräddning samt inledande skadebegränsande insats
Två räddningsenheter	Skadebegränsande insats
Tre räddningsenheter	Skadebegränsande insats i farlig miljö
Fyra räddningsenheter	Skadebegränsande insats i farlig miljö med uthållighet

Drunkningsolyckor

Operativ(a) enhet(er)	Förmåga
Förstainsatsperson	Initial livräddning med hjälp av livboj från land
En räddningsenhet	Livräddning i vattenytan
Två räddningsenheter (varav en från Jönköping)	Livräddning med fridykare ner till max 4 meter med fridykare från Jönköping
Tre räddningsenheter (varav en från annan kommun)	Vattendykning genom avtal

Täckning

Följande servicegrad, avseende bemanning, upprätthålls för räddningsinsats i Vaggeryds kommun. Värden i tabellen avser förväntad mediantid i minuter från larm till respons på plats i kommunens tätorter. I bilaga 1a visas responstid för första resurs (FIP).

Tätort	Förstainsatsperson (FIP) på plats	En räddningsenhet på plats	Två räddningsenheter på plats	Tre räddningsenheter på plats	Fyra räddningsenheter på plats
Hok	10	13	21	26	29
Klevshult	9	12	18	21	29
Skillingaryd	5	9	13	27	27
Vaggeryd	5	9	13	26	27

Insatsförmåga vid stora olyckor och katastrofer

Stora olyckor kräver stor förmåga till samverkan och ledning av räddningsinsatser. Dessa olyckor belastar också kommunen i sin helhet och kräver samverkan med många myndigheter och organisationer.

I Jönköpings län finns en samlad förmåga att etablera ledning och stöd till ledning samt räddningsresurser för att klara stora olyckor.

Olyckor med katastrofala följder inträffar mycket sällan men har så stora konsekvenser att samhället ändå måste ha en viss förmåga att klara främst livräddning. Vid denna typ av olyckor krävs stora räddningsresurser från hela Sverige och även hjälp från utlandet.

Livräddning med hjälp av räddningstjänstens stegutrustning

Utrymning med räddningstjänstens bärbara stegar kan ske från 4:e våningsplanet och max 11 meter från fönstrets karmunderstycke eller balkongräckets överkant till marken. Marken nedanför fasad med fönster eller balkong avsedd för utrymning ska vara plan intill 4 meter från fasaden. Utrymning med räddningstjänstens bärbara stegar kan enbart förväntas från sådana verksamheter där byggregelverken accepterat sådan. Område där man kan förvänta sig en räddningsinsats med bärbar stegutrustning inom normal insatstid redovisas i bilaga 1b.

Alarmering och kommunikation

Vaggeryds kommun har avtal med larmcentral angående utlarmning av räddningsstyrkor. Efter

mottagning av inkommande 112-samtal eller automatiskt brandlarm verkställer larmcentralen ett förberedande larm. Vid ett förberedande larm larmas personalen till närmaste enhet som då kan förbereda sig för utrykning. Under pågående intervju med den drabbade väljer larmoperatören vilken larmplan som ska gälla enligt ett IT-baserat index och verkställer utalarmering av de enheter som behövs. Vilka planer som ska finnas i respektive nod i ovan nämnda larmindex beslutas av räddningschefen.

Vid avbrott eller störningar i alarmeringsfunktionen ska larmning till 112 kunna ske från brandstationerna i kommunen.

Utgående alarmering till respektive brandstation ska kunna ske på två av varandra oberoende vägar. Vid störningar i elförsörjningen ska batteribackup finnas för att säkerställa alarmering och reservkraft för uthållighet vid långvariga strömbortfall.

Larmmöjlighet av räddningsstyrka ska finnas från respektive brandstation. Vid omfattande störningar i mobil och fast telefoni ska berörda brandstationer kunna bemannas för larmmöjlighet. Mottagning av automatiska brandlarm sker till larmcentral.

Utalarmning av räddningsstyrkor, vid bortfall av larmcentral ska kunna ske från respektive brandstation samt ledningscentralen på brandstationen i Jönköping.

Räddningstjänsten har tillgång till radiosystemet Rakel för kommunikation och utlarmning. Som komplement finns även möjlighet till lokalt skadeplatssamband i ett nätberoende system.

Reservkraftsförsörjd sambandsutrustning och ledningsplats för räddningstjänst samt reservplats för övergripande kommunal ledning finns.

Beredskap för räddningsstyrkor

I Vaggeryds kommun ska det i normalfallet finnas 10 brandpersonal tillgängliga dygnet runt. Dessutom skall Vaggeryds kommun bemanna delar av de gemensamma ledningsenheterna och dess stödfunktioner.

Deltidspersonal skall kunna påbörja utryckning från respektive brandstation inom 6 minuter. I samband med övning eller andra uppdrag skall utryckning kunna påbörjas snarast.

Brandingenjör i beredskap samt insatsledare ska vara omedelbart anträffbar på kommunikationsmedel samt snarast kunna påbörja utryckning. Insatsledare bör vara framme på skadeplats inom 30 minuter från larm. Brandingenjör i beredskap bör vara framme på skadeplats inom 45 minuter från larm samt från bostad kunna inställa sig på ledningscentralen i Jönköping inom 20 minuter.

Uppgift	Benämning	Resurser	Antal i jour och beredskap
Räddningsstyrkor	Vaggeryd	SL + 4 bm	5
	Skillingaryd	SL + 4 bm	5
Ledning	Brandingenjör i beredskap för norra regionen	BI	1 (Vaggeryds kommun bemannar del av)
	Insatsledare	IL	1 (Vaggeryds kommun bemannar del av)
	Inre befäl	IB	1 (Vaggeryds kommun bemannar del av)
Summa			13

Tider då brandstationen i Vaggeryd är bemannad av räddningschef eller dennes ställföreträdare ska dessa ha möjlighet att utgöra insatsledare i norra regionen.

Genom avtal med övriga kommuner i Jönköpings län ska styrkor från Vaggeryds kommun utgöra en resurs även i andra kommuner. Dessa larm tillåts nedsätta beredskapen i Vaggeryds kommun. Målsättningen för tätorter med brandstation vid ett andralarm är att en räddningsinsats ska kunna påbörjas inom 20 minuter.

Organisationen ska vara dimensionerad för ett (1) samtidigt larm inom respektive insatsområde, då inte insatsen kräver samverkan med flera styrkor.

Räddningsstyrkor i Vaggeryds kommun får minska bemanningen med högst 1 personal under 10 % av årets timmar. I undantagsfall kan bemanningen

minska ytterligare då bemanningen inte går att lösa inom gällande avtal.

I de fall två samtidigt befäl med lägst kompetens räddningsledare A inte kan upprätthållas i kommunen kan en arbetsledare utses på en av räddningsstyrkorna. Denne leder och fördelar arbetsuppgifter samt ansvarar för att arbetsmiljöuppgifter utförs. Detta undantag kan tillämpas under maximalt 5% av tiden på respektive räddningsstyrka. Då detta undantag tillämpas på en av de två räddningsstyrkorna skall befäl med lägst kompetens räddningsledare A automatiskt larmas från den andra räddningsstyrkan.

Beslut om beredskapsförändring enligt ovan ska fattas och dokumenteras av räddningschef,

ställföreträdande räddningschef alternativt
brandingenjör i beredskap.

Remissutgåva

Operativ organisation

Räddningstjänstens roll

Räddningschefen ansvarar för ledning av kommunens operativa organisation.

Räddningschef i beredskap (RCB) för RäddSam F ansvarar på räddningschefens uppdrag för övergripande-/systemledning. Inre befäl ansvarar under räddningschef i beredskap för stöd till RCB samt stöd till insatsledning.

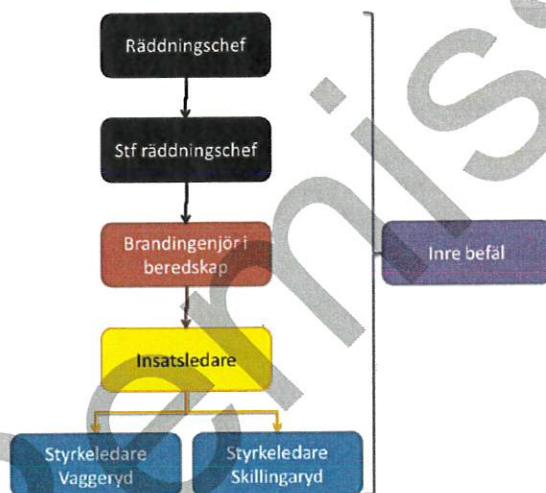
Brandingenjör i beredskap samt insatsledare ansvarar för insatsledning. Vid okomplicerade räddningsinsatser ansvarar även styrkeledare för insatsledning.

På varje brandstation finns en räddningsstyrka med en styrkeledare. Inom RäddSam F är alla styrkeledare, insatsledare samt brandingenjörer delegerade att vara räddningsledare i länets kommuner samt Ydre kommun enligt avtal.

Andra kommunala förvaltningars roll

Alla kommunens förvaltningar ska vid behov medverka vid räddningsinsatser utifrån deras sakområden. Främst omfattar denna skyldighet olika rådgivande uppdrag och expertroller som stöd till räddningsledningen. Denna skyldighet ställer dock inga krav på jour eller beredskap.

I egenskap av rådgivare eller expert kan kompetensen tas i anspråk även vid händelser på platser där kommunen inte bedriver egen verksamhet.

Ledning av räddningsinsatser och andra nödlägen

Räddningstjänsten leda av räddningschefen och dennes ställföreträdare.

Ledning av räddningstjänstens verksamhet indelas i systemledning, insatsledning samt uppgiftsledning. Ledning av räddningsinsatser sker i samverkan inom RäddSam F.

RäddSam F är en samverkansform mellan räddningstjänsterna i kommuner ingående i Jönköpings län samt Ydre kommun. Detta säkerställer att det finns resurser för att leda i olika nivåer och bygga upp staber till stöd för räddningsledningen.

Systemledningens uppgifter:

- Definiera organisationens roll
- Definiera insatsers ram
- Resursförsörjning över tid till pågående räddningsinsatser
- Beredskapsproduktion i förhållande till riskbild och hjälpbehov.

Insatsledningens uppgifter:

- Bestämma mål med insatsen
- Besluta om och fördela uppgifter till olika organisatoriska delar
- Samordna insatsens genomförande

Uppgiftsledningens uppgifter:

- Leda organisatorisk del i utförande av tilldelad uppgift
- Samordna utförandet inom den organisatoriska delen

På brandstationen i Jönköping finns lokaler för att etablera staber till stöd för övergripande ledning för RäddSam F samt regional inriktnings- och samordningsfunktion. Lokal inriktnings- och

samordningsfunktion ska kunna etableras på brandstationen i Vaggeryd alternativt på kommunledningskontoret Skillingehus.

Räddningschefen är kontaktpunkt för kommunens krisledningsorganisation som sammankallas av kommundirektören eller dennes ställföreträdare. Ställföreträdande räddningschef ingår som ersättare för räddningschefen.

Uppgifter för brandingenjör i beredskap:

- Operativ brandingenjörskompetens i Vaggeryds kommun
- Fattar beslut å räddningschefens vägnar enligt gällande förordnande/delegation
- Kristödssamordnare för krisgrupp (POSOM) i Vaggeryds kommun
- Tjänsteman i beredskap för Vaggeryds kommun (TiB)
- Ingå i i RäddSam F gemensamma ledningssystem

Inom RäddSam F finns en gemensam räddningschef i beredskap (RCB) som svarar för systemledning. Denna bemannas gemensamt av räddningschefer från RäddSam F. Räddningschefer som tjänstgör som RCB skall fylla de kompetenskrav som gäller inom RäddSam F.

RCB ska vid större insatser infinna sig i ledningscentralen och stödja befäl i yttre tjänst samt säkerställa att beredskap för ytterligare larm säkerställs enligt respektive kommuns önskemål. Till sin hjälp har RCB också det inre befälet för att identifiera händelser samt uppstart av stab. RCB är också en kontaktväg från samverkande organisationer och myndigheter i länsgemensamma frågor.

Dokument	Beskrivning	Antas av
Rutin för befäl inom RäddSam F	Beskriver hur räddningsinsatser leds	Räddningschefen
Överenskommelse om samverkan inom RäddSam F	Att genom samverkan inom RäddSam F möjliggöra effektiva räddningsinsatser, olycksförebyggande verksamhet samt krisberedskap inom Jönköpings län och Ydre kommun.	Räddningsnämndens ordförande
Överenskommelse mellan myndigheter och organisationer i krishanteringssystemet i Jönköpings län, F Samverkan	Samordnings- och inriktningsfunktion mellan aktörer inom krisberedskapen i syfte att effektivt kunna utnyttja länets samlade resurser och kompetenser vid händelser	Räddningsnämndens ordförande

Samverkan RäddSam F

Räddningstjänsten i Vaggeryds kommun är organiserad för att klara flera samtidiga räddningsinsatser i kommunen samt för att klara omfattande insatser genom samverkan med andra räddningstjänster. Inom Jönköpings län finns en väl utbyggd samverkan mellan räddningstjänsterna som bygger på civilrättsliga avtal mellan länets kommuner samt Ydre kommun.

Avtalet om ledningsresurser innebär att länets samtliga brandbefäl är delegerade att vara räddningsledare i alla kommuner ingående i RäddSam F. Vidare regleras i avtalet ram, kompetens och befogenheter på de ingående ledningsenheterna. Avtalet om räddningsresurser beskriver målsättningar för räddningstjänstens operativa enheter. Avtal finns också om snabb insats från närmaste räddningsstyrka oavsett kommungräns.

Karta över insats-/avtalsområden finns i bilaga 2
Sammanställning av gällande avtal finns i bilaga 3.

F-samverkan

Myndigheter och organisationer i Jönköpings län och i Ydre kommun har behov av samverkan för att kunna utföra sitt uppdrag för medborgarna vid kriser

och olyckor. Denna samverkan sker genom F-samverkan. I F-samverkan ingår samtliga kommuner, Region Jönköpings län, Polismyndigheten, Länsstyrelsen, Försvarsmakten och SOS Alarm AB.

Arbetet organiseras av en styrgrupp. Inom F-samverkan finns permanenta och tillfälliga arbetsgrupper. Alla organisationer har en vakthavandefunktion. Kommunerna representeras i detta sammanhang av räddningschef i beredskap (RCB) i länet.

Räddningsregion Sydöstra Sverige, RSöS

Räddningstjänsterna i Östergötland, Kalmar, Kronoberg, Blekinge och Jönköpings län har inlett ett samarbete som benämns Räddningsregion Sydöstra Sverige, RSöS.

Inom RSöS finns en beredskapsfunktion för inriktning och prioritering av resurser mellan de ingående länen samt gentemot övriga delar av Sverige.

De fem länen ingår i ett samarbete runt förstärkningsresurser i södra Sverige tillsammans med Skåne, Västra Götalands län, Stockholmsregionen samt Bergslagen.

Kompetens för befäl och brandmän

Räddningstjänstens befäl och brandmän ska lägst ha den kompetens som anges i tabellen nedan.

Tillfälliga beslut om avsteg från kompetenskraven kan fattas av räddningschefen. Kompetensen ska

vidmakthållas genom övningsverksamhet.

Övningsverksamheten planeras utifrån gemensamma mål i RäddSam F:s uppgiftskatalog.

Räddningschef	Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps utbildning "Skydd mot olyckor" samt samma myndighets påbyggnadsutbildningar "Räddningsledning B" samt "Tillsyn och annan olycksförebyggande verksamhet B". Dessutom ska befattningshavaren ha någon form av förvaltningsutbildning. Alternativ utbildning är brandingenjörsexamen enligt högskoleförordningen (1993:100) eller annan utbildning som bedöms likvärdig samt Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps "Påbyggnadsutbildning i räddningstjänst för brandingenjörer".
Stf räddningschef	Samma kompetenskravsprofil som räddningschef
Brandbefäl i heltidstjänst	Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps utbildning Räddningsledare A, Tillsyn A
Brandbefäl deltid	Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps utbildning Räddningsledare A
Brandmän deltid	Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps utbildning Grundutbildning för räddningspersonal i beredskap

Information och varning

Information till allmänheten i samband med räddningstjänst ska finnas planerad i särskilt upprättad plan för kriskommunikation inom RäddSam F. Information kan ges via radio och TV. Räddningsledaren har rätt att begära sändning av viktigt meddelande som kan vara informationsmeddelande eller varningsmeddelande.

Exempel på olyckor där allmänheten kan behöva varnas och informeras är vid:

- utsläpp av giftiga eller brännbara kondenserade gaser
- spridning av giftiga gaser från bränder
- utsläpp av radioaktiva ämnen
- dammbrott och översvämningar
- ras och skred
- skogsbränder

Signalen "Viktigt meddelande" ska med hjälp av systemet för utomhusvarning kunna ges inom tätorterna Skillingaryd och Klevshult. Räddningsledare kan utlösa signalen från SOS Alarm samt från ledningsplats på brandstationen i Vaggeryd. Räddningstjänsten svarar för drift och underhåll av varningssystemet. Rutin för VMA ska finnas hos räddningstjänsten.

Genom VMA-systemet kan också varning ske via sms till telefoner inom ett riskområde

Information om signalen "Viktigt meddelande" ska finnas på kommunens webbplats. Vidare ska information ges genom räddningstjänstens försorg i samband med studiebesök, informationsträffar och utbildningar.

Vatten för sprinkleranläggningar

För att möjliggöra ett bra brandskydd i befintliga byggnader samt vid nybyggnation ska kommunen verka för bra förutsättningar för anslutning av sprinkler till kommunens vattenledningsnät enligt följande.

I Vaggeryds samt Skillingaryds tätorter bör förutsättningar finnas i alla nya områden för bostäder för att ansluta en sprinkler i riskklass L enligt SBF 120, regler för automatiskt vattensprinklersystem vilket innebär ett flöde på ca 10 l/s vid 3 bar. Exempel på verksamheter i riskklass L är gruppboende, förskolor och andra boendeformer.

I nya områden för verksamheter där exempelvis skolor kan vara aktuella att bygga bör förutsättningar finnas för att ansluta en sprinkler i riskklass N1 enligt SBF 120, regler för automatiskt

vattensprinklersystem vilket innebär ett flöde på 20 l/s vid 4 bar.

I befintliga områden i Vaggeryds och Skillingaryds tätorter bör ovanstående förutsättningar vidmakthållas.

Vid anslutning av sprinkler till kommunens vattenledningsnät ska åtgärder vidtas av ägaren till sprinkleranläggningen för att säkerställa hög säkerhet mot föroreningar. I första hand genom att skydd mot återströmning anordnas enligt SS-EN 1717. Exempel på kompletterande åtgärder är:

- Rutiner för spolning av servisledning
- Kontrollerbar backventil med rutiner för kontroll
- Larmventil med trycklös kammare

Vatten till brandsläckning

Målsättning

Tekniska kontoret ansvarar för att vatten för brandsläckning finns tillgängligt i brandpostsystem, branddammar och vid kommunen ägda pumpplatser. I kommunen tillämpas det så kallade alternativsystemet för brandvattenförsörjning vilket innebär att brandpostsystemet kan glesas ut i vissa områden samtidigt som räddningstjänsten har tillgång till bemannad tankbil. Tekniska kontoret redovisar löpande vilka områden som berörs av alternativsystemet.

Kommunen tillhandahåller vatten för effektiv brandsläckning med räddningstjänstens utrustning samt vatten för sprinkleranläggningar där förutsättningar finns. Grundnivån utgörs av VAV-publikationerna VAV P83 Allmänna vattenledningsnät samt VAV P76 Vatten till brandsläckning. I denna plan anges också de avvikelser från VAV som ska gälla i kommunen.

Det finns i huvudsak tre olika system i Vaggeryds kommun för försörjning av vatten för brandsläckning:

Anordning	Tekniska kontorets ansvar	Räddningstjänstens ansvar
Brandposter	Brandposter placeras normalt med 150 meters inbördes avstånd	Slangutläggning från brandpost till räddningsenhet vid brandplatsen
Brandposter enligt alternativsystem	Glest utplacerade brandposter med god kapacitet	Transport av vatten med hjälp av räddningstjänstens vattenenheter (tankbilar) från brandpost till brandplats
Vatten från branddammar och pumpplatser	Anordnande och underhåll av kommunen ägda branddammar och uppställningsplatser för pumpar	Transport av vatten sker med motorspruta och slangsystem upp till 600 meter alternativt med hjälp av tankbilar (vattenenheter) i skytteltrafik

Brandposter med tillräcklig kapacitet för brandsläckning finns endast i delar av Vaggeryds och Skillingaryds tätorter.

Brandposter

För försörjning med vatten för brandsläckning ska det finnas tillräckligt antal vattenreservoarer samt brandposter anslutna till vattenledningsnätet enligt av tekniska kontoret upprättad och ajourhållen kartdatabas. Områden med alternativsystem enligt nedan ska anges i ajourhållen kartdatabas. Tryckstegringspumpar bör vara försedda med

reservkraft när de försörjer enskilda tätorter eller stor mängd abonnenter inom större tätort om tillräcklig reservoarvolym saknas.

Brandposternas antal och placering bestäms efter samråd med räddningschefen. Kapaciteten ska dimensioneras enligt tabell nedan (vilken utgör utdrag ur VAV P83 mars 2001).

Områdes- typ	Beskrivning	Släckvattenförbrukning [l/s]	Alternativsystem kan tillämpas
A	Bostadsområden eller andra jämförbara områden med serviceanläggning		
A1	Flerfamiljshus lägre än 4 våningar, villor, radhus och kedjehus	10	Ja
A2	Annan bostadsbebyggelse	20	Nej
B	Industriområden, enstaka industrianläggningar eller andra från brandsynpunkt jämförbara områden		
B1	Låg brandbelastning*, dvs. brandsäkra byggnader utan upplag av brännbart material	10	Nej
B2	Normal brandbelastning, dvs. brandsäkra byggnader utan större upplag av brännbart material	20	Nej
B3	Hög brandbelastning såsom snickerifabriker, brädgårdar o dyl.	40	Nej
B4	Exceptionell brandbelastning såsom oljehanteringsanläggningar o dyl.	>40 **	Nej

Släckvattenbehov enligt VAV P83 mars 2001.

* Med brandbelastning avses mängden brännbart material per ytenhet

** Bestäms i samråd med räddningstjänsten. Från enskild brandpost bör vid system med brandposter 10 l/s kunnä tas ut. Avstånd mellan brandposter enligt tabell ovan bör vara högst 150 meter.

Det saknas kapacitet i både vattenverken, högreservoarer och vattenledningssystem för att leverera 40 l/s annat än i någon enstaka punkt.

Brandposter enligt alternativsystem

Inom Vaggeryds och Skillingaryds tätorter kan alternativsystem tillämpas för bebyggelse enligt klass A1 i VAV P83 med ett avstånd på 1 km till brandpost med kapacitet på 15 l/s.

Vatten från branddammar och vattentag

I de fall tillräcklig mängd vatten för brandsläckning inte kan erhållas med hjälp av brandposter ska branddammar eller vattentag anordnas. Utformning

av dessa sker i samråd med räddningstjänsten. Ansvaret att anordna branddammar åligger fastighetsägare eller kommunen och bestäms i det enskilda fallet.

Räddningstjänsten ska klara att distribuera vatten från vattentag till brandplats på avstånd upp till 600 meter.

Ansvarsfördelning

För att klara vattenförsörjning för brandsläckning enligt ovan så skall tekniska kontoret och räddningstjänsten svara för följande.

Tekniska kontoret ska:

- anlägga och underhålla anordningar för försörjning av vatten för räddningstjänsten
- ajourhålla kartdatabas för brandposter, område för alternativsystem, branddammar.
- ansvara för säkerheten i och omkring av kommunen ägda branddammar, uppställningsplatser för pumpar samt andra anordningar för brandvattenförsörjning.
- genomföra årlig kontroll och tömning av alla brandposter.
- ansvara för att brandposter och vattentag är tydligt utmärkta.
- tillse att prioriterade brandposter vintertid snöröjs.
- se till att räddningstjänsten underrättas om planerade och akuta förändringar på brandpostnätet och övrig brandvattenförsörjning.

Räddningstjänsten ska:

- förfoga över en vattenenhet med personal för vattenförsörjning enligt alternativsystem
- genom avtal ha tillgång till en slangutläggare med personal för vattenförsörjning från branddammar
- förfoga över motorsprutor för vattenförsörjning från öppet vattentag
- förfoga över räddningsenheter för vattenförsörjning från brandposter
- meddela tekniska kontoret vid större vattenuttag i brandposter
- inventera pumpplatser inom kommunen

Uppföljning och utvärdering

Kommunen har en lagstadgad skyldighet att utreda olyckor som föranlett räddningsinsats. Olycksutredningarna ska vara ett underlag för såväl planeringen av kommunens förebyggande arbete som för planeringen av räddningsinsatser. I stort kan utredningarna delas in i tre huvudbeståndsdelar: orsaksutredning, förloppsutredning och insatsutvärdering. Utredningar sker enligt gemensamma rutiner inom RäddSam F.

Resultaten av utredningarna kommuniceras som statistik och i vissa fall som rapporter. Utredningarna utgör underlag för uppföljningen och utvärderingen av handlingsprogrammet.

Vaggeryds kommun har också en ambition att följa upp andra olyckor och incidenter som ett led i kommunens trygghetsskapande arbete.

Höjd beredskap

Det som anges i denna plan avseende normala förhållanden gäller även under höjd beredskap.

Höjd beredskap är antingen skärpt eller högsta beredskap. Regeringen får besluta om höjd beredskap när:

- Sverige är i krig
- Sverige är i krigsfara
- det råder utomordentliga förhållanden som är föranledda av att det är krig utomlands
- Sverige har varit i krig, eller i krigsfara

Arbetet med den återupptagna planeringen för totalförsvaret innebär för kommunen att ett arbete med planering av civilt försvar och räddningstjänst under höjd beredskap kommer att krävas.

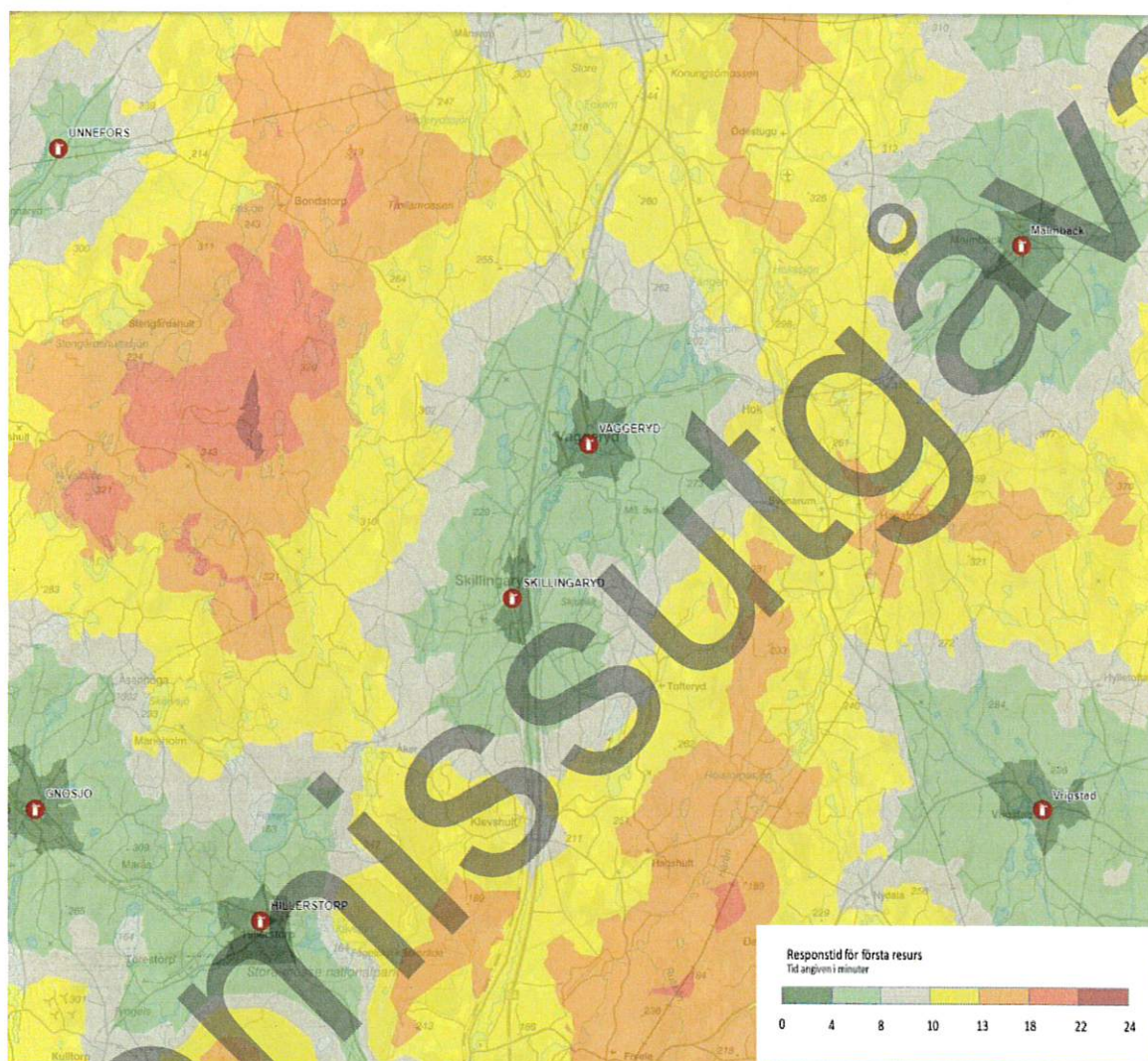
Kommunen kommer under mandatperioden ta höjd för och arbeta utifrån de vägledningar inom civilt försvarsområdet som är aviserade att komma från MSB.

Sannolikt kommer arbetet med kontinuitetsplanering för en robust räddningstjänst vara centralt i dessa vägledningar.

Varning och information

Signalerna *Flyglarm*, *Viktigt meddelande*, *Beredskapslarm* samt *Faran över* ska kunna ges i Skillingaryds och Klevshults tätorter.

I kommunen ska finnas möjlighet att vid störningar i elförsörjningen kunna trycka informationsmaterial och distribuera detta till drabbade.

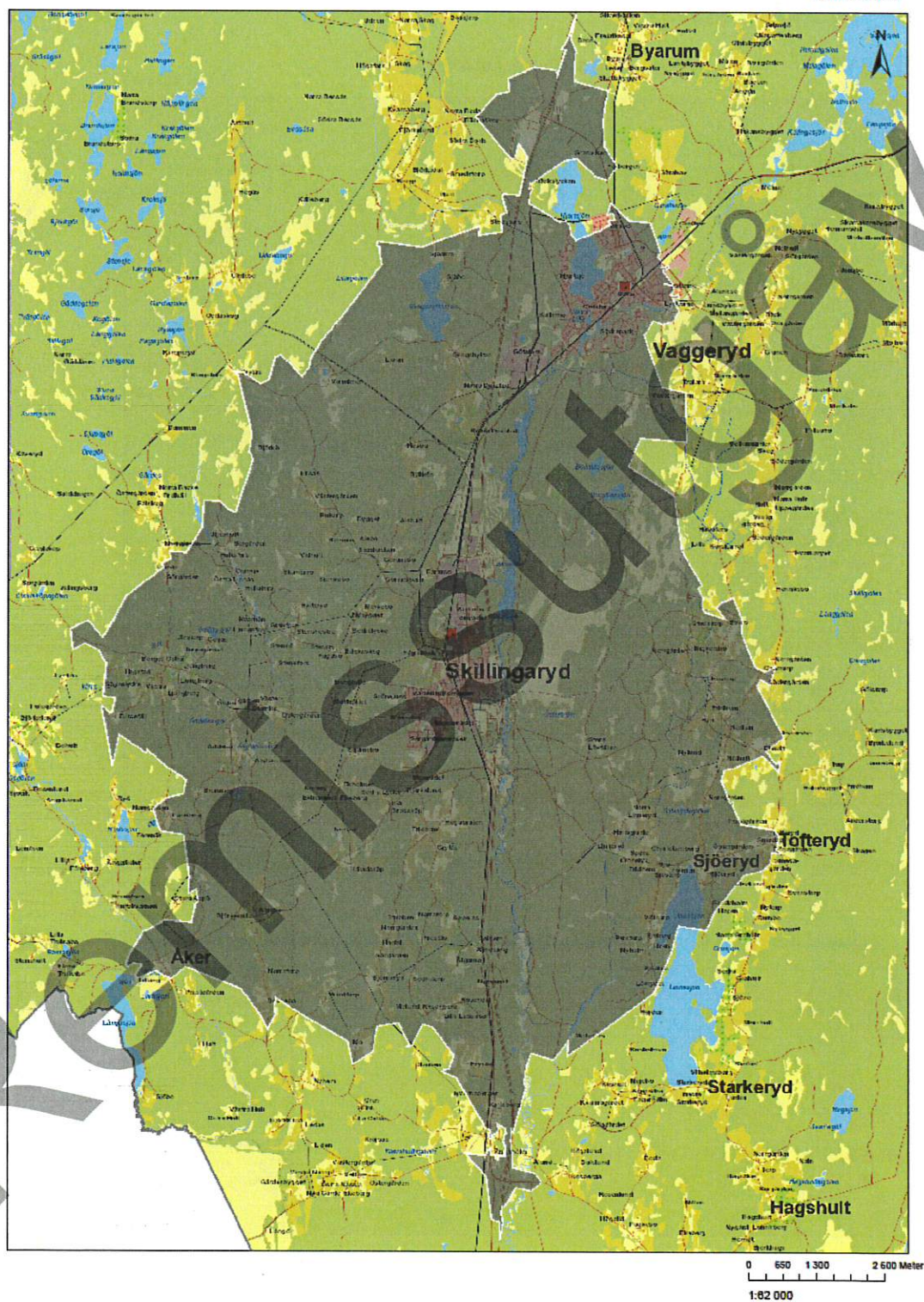

Markering visar områden med normal insatstid för förstainsatsperson Vaggeryd (10 minuter)

Skillingaryd Förstainsatsperson 7,5 min körtid

Datum: 2019-10-29

Markering visar områden med normal insattid för förstainsatsperson Skillingaryd (10 minuter)

Bilaga 1b

Vaggeryd Räddningsenhet 4 min körtid

Datum: 2019-10-29

Markering visar områden med normal insatstid för räddningsenhet Vaggeryd med möjlighet till utvärdig livräddning med utskjutssteg (10 min).

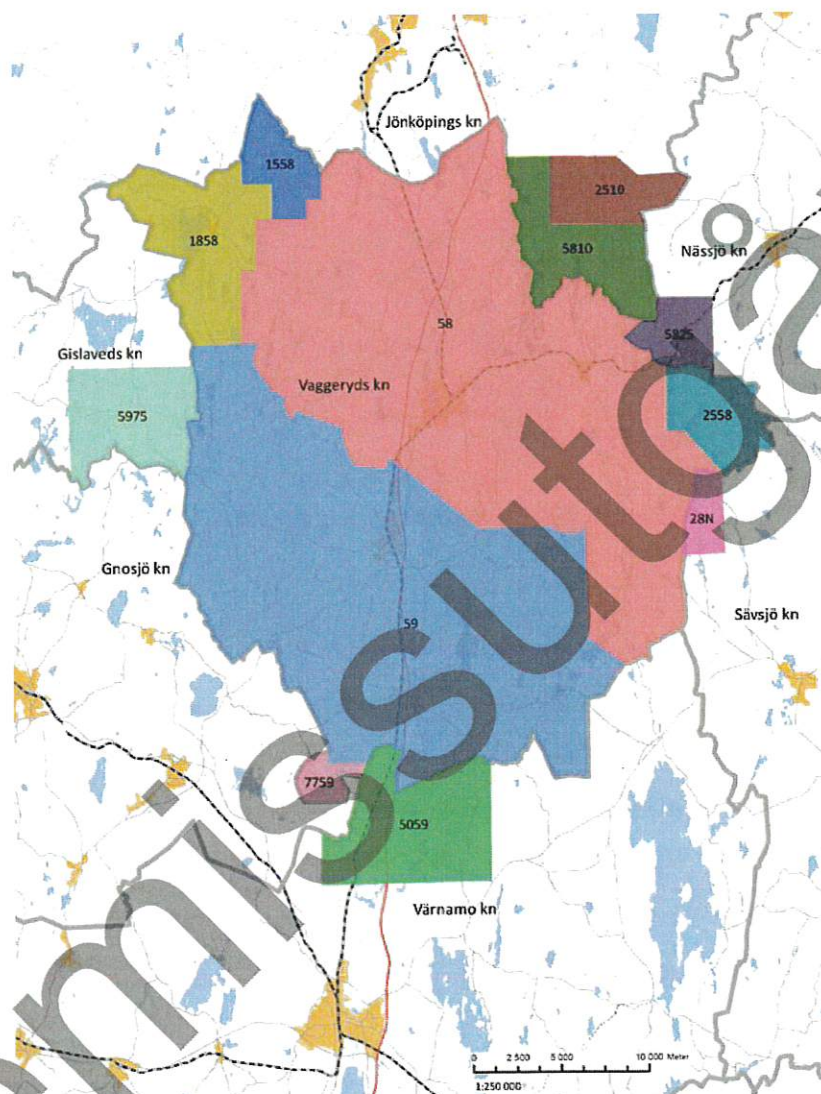
Skillingaryd Räddningsenhet 4 min körtid

Datum: 2019-10-29

Markering visar områden med normal insatstid för räddningsenhet Skillingaryd med möjlighet till utvärdig livräddning med utskjutsstegen (10 min).

Bilaga 2

Avtalsområden

58 Vaggeryd	1858 Unnefors gör förstainsats i Vaggeryds kommun
59 Skillingaryd	5975 Skillingaryd gör förstainsats i Gislaveds kommun
5810 Vaggeryd gör förstainsats i Jönköpings kommun	7759 Hillerstorp gör förstainsats i Vaggeryds kommun
1558 Norrahammar gör förstainsats i Vaggeryds kommun	2558 Malmbäck gör förstainsats i Vaggeryds kommun
2510 Vaggeryd gör förstainsats i Jönköpings kommun	28N Vaggeryd gör förstainsats i Sävsjö kommun
5825 Vaggeryd gör förstainsats i Näsby kommun	

Bilaga 3

Avtal som berör räddningsinsatser är tecknade med nedanstående kommuner, myndigheter och organisationer. Avtal finns tillgängliga på förvaltningen. Räddningschefen är delegerad att fastställa förändringar av gällande avtal, samt tecknande av nya.

Samverkan

F Samverkan Överenskommelse mellan myndigheter och organisationer i krishanteringssystemet i Jönköpings län	Inriktnings - och samordningsfunktion mellan aktörer inom krisberedskapen i syfte att effektivt kunna utnyttja länets samlade resurser och kompetenser vid händelser
RäddSam F Samtliga kommuner i Jönköpings län, Ydre kommun samt SOS Alarm AB	Att genom samverkan inom RäddSam F möjliggöra effektiva räddningsinsatser, olycksförebyggande verksamhet samt krisberedskap inom Jönköpings län och Ydre kommun.

Befälsberedskap

Jönköpings kommun	Avtalet innebär att Jönköpings kommun biträder Vaggeryds kommun med tillgång till insatsledare, inre befäl samt brandingenjörskompetens. Vaggeryds kommun biträder Jönköpings kommun med brandingenjör och inre befäl.
Samtliga kommuner i Jönköpings län samt Ydre kommun i Östergötlands län	Avtal om räddningsledare, Rutin för ledning och Rutin för befäl finns upprättat där respektive räddningsledare äger rätt att disponera länets brandbefäl enligt uppgjorda larmplaner för ledning av räddningsinsatser. Alla brandbefäl inom RäddSam F är delegerade att vara räddningsledare i respektive kommun. RCB svarar för systemledning.
Samtliga kommuner i Jönköpings län samt Ydre kommun i Östergötlands län	Avtal om gemensamt inre befäl på ledningscentral för alla kommuner i Jönköpings län samt Ydre kommun i Östergötlands län.

Ledningsfordon och ledningsplats

Samtliga kommuner i Jönköpings län samt Ydre kommun	Inom Räddsam F finns avtal om gemensam ledningsplats (JILL) samt gemensamt ledningsfordon
---	---

Räddningsinsatser

Högländets räddningstjänstförbund	Avtalet innebär att Högländets räddningstjänstförbund genom Räddningsstyrkan i Malmbäck svarar för räddningsinsatser i Vaggeryds kommun.
Jönköpings kommun	Avtalet innebär att Jönköpings kommun genom räddningsstyrkan i Norrahammar svarar för räddningsinsatser i Vaggeryds kommun. Jönköpings kommun genom räddningsstyrkan i Unnefors svarar för räddningsinsatser i Vaggeryds kommun. Vaggeryds kommun genom räddningsstyrkan i Vaggeryd svarar för räddningsinsatser inom Jönköpings kommun.
Gnosjö kommun	Avtalet innebär att Gnosjö kommun genom räddningsstyrkan i Hillerstorp svarar för räddningsinsatser i Vaggeryds kommun.
Gislaveds kommun	Avtalet innebär att Vaggeryds kommun genom räddningsstyrkan i Skillingaryd svarar för räddningsinsatser i Gislaveds kommun.
Sävsjö kommun	Avtalet innebär att Vaggeryds kommun genom räddningsstyrkan i Vaggeryd svarar för räddningsinsatser i Sävsjö kommun.
Samtliga kommuner i Jönköpings län samt Ydre kommun.	Avtal om Samverkan avseende taktiska enheter finns upprättat där respektive räddningsledare äger rätt att disponera länets taktiska enheter enligt uppgjorda larmplaner.

Alarmering

SOS Alarm	Vaggeryds kommun har avtal med SOS Alarm. Avtalet innebär att SOS Alarm svarar för in- och utgående alarmering inom Vaggeryds kommun för samtliga räddningsstyrkor. SOS alarm tillhandahåller ledningsoperatörer till stöd för systemledning och insatsledning.
-----------	---

Sotning

Växjö Sotningsdistrikt AB	Vaggeryds kommun har avtal med Växjö Sotningsdistrikt AB angående brandskyddskontroll och sotning/rengöring.
---------------------------	--

Restvärdesskydd, sanering, evakuering av tåg samt utbildning för arbetsjordning och arbete på väg- och spårområde

Försäkringsbranschens restvärdesräddning i Sverige AB	Vaggeryds kommun har avtal med Försäkringsbranschens restvärdesräddning i Sverige AB om restvärdesskydd, sanering, evakuering av tåg samt utbildning för arbetsjordning och arbete på väg- och spårområde.
---	--

Bandvagnar

Frivilliga automobilklubben, FAK	Bandvagnar med förare och transportresurser. Upprätthåller en Motortransportenhet, MTE på uppdrag av F samverkan med kapacitet att stödja aktörerna vid olyckor och kriser med främst logistik och transporter.
----------------------------------	---

Samverkan med sjukvården

Region Jönköpings län	Avtalet innebär att räddningstjänsten bistår Region Jönköpings län med insats vid hjärtstopp, lyfthjälp samt terrängtransport
-----------------------	---

Lyfthjälp

Vaggeryds kommun, Socialförvaltningen	Avtalet innebär att räddningstjänsten bistår Socialförvaltningen i Vaggeryds kommun med lyfthjälp
---------------------------------------	---

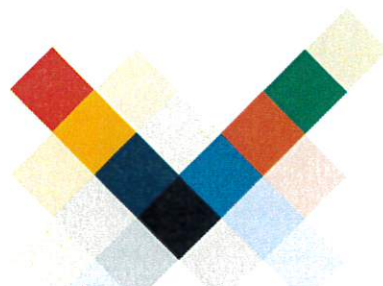
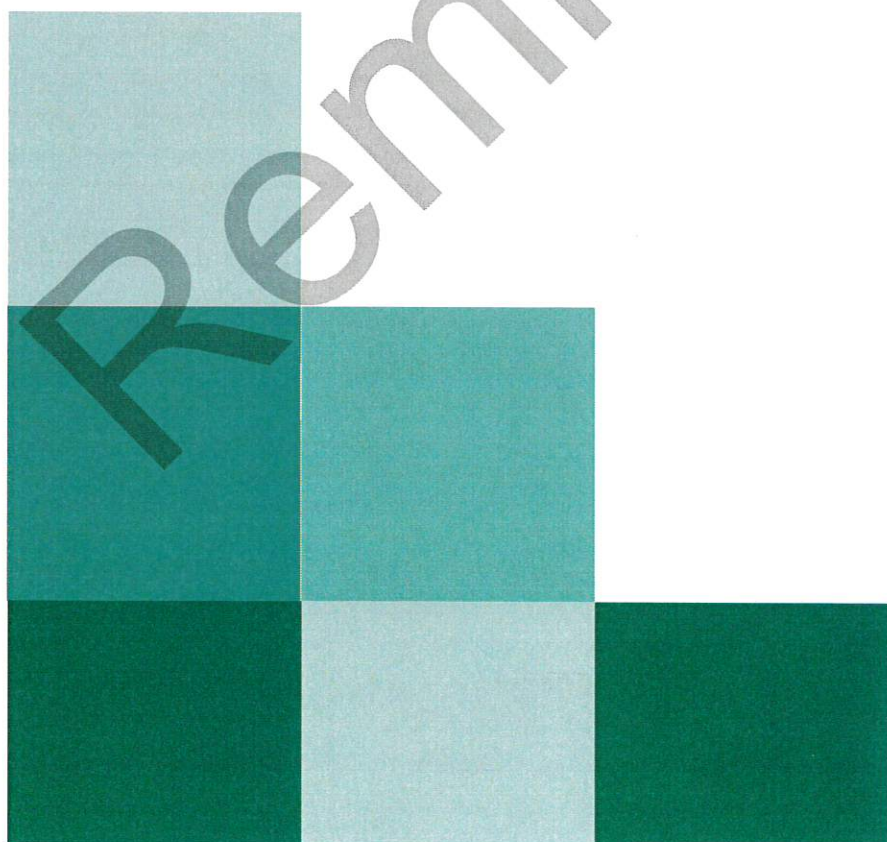

VAGGERYDS
KOMMUN

Delprogram skade- och olycksförebyggande arbete

Antagen av kommunfullmäktige
Ansvarig förvaltning: Räddningstjänsten
Ansvarig tjänsteman: Fredrik Björnberg

Remissutgåva

Innehåll

Innehåll	3
Inledning	4
Brandförebyggande arbete	1
Tillsynsverksamhet	1
Tillståndsverksamhet	1
Brandfarliga och explosiva varor	1
Medgivande om att fastighetsägare får utföra rengöring (sotning)	2
Rengöring av eldstäder (sotning)	2
Ny- och ombyggnation enligt plan- och bygglagen	2
Övriga remisser	2
Kommunen som ägare och nyttjanderättshavare	2
Stöd till den enskilde	3
Riskhänsyn i fysisk planering	4
Miljöolycka	5
Suicid	6
Trafiksäkerhet	7
Vattensäkerhet	8
Övriga olyckor och händelser	9

Inledning

Delprogram skade- och olycksförebyggande arbete är ett underliggande dokument till det handlingsprogram för trygghet och säkerhet som finns i Vaggeryds kommun.

Delprogrammet beskriver det arbete samt de särskilda satsningar som kommunen driver med avseende på förebyggande av olyckor och skador. Arbetet utgår från de mål som finns formulerade i det övergripande handlingsprogrammet för trygghet och säkerhet.

Arbetet bygger också på lokalt fattade beslut, nationella skyddsvärden samt de skyldigheter som kommunen har i lag (2003:778) om skydd mot olyckor samt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor. Kommunens skyldigheter enligt lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap hanteras i sin helhet i delprogram krisberedskap.

Kommunen bedriver sitt skade- och olycksförebyggande arbete främst genom

- information
- utbildning
- rådgivning
- tillsyn
- intern riskhantering

Brandförebyggande arbete

Tillsynsverksamhet

Tillsyn är kommunens sätt att på myndighetsbasis kontrollera att den enskilde uppfyller lagstiftarens krav på ett skäligt brandskydd enligt lag om skydd mot olyckor samt uppfyllelsen av lagstiftarens krav enligt lag om brandfarliga och explosiva varor.

Kommunstyrelsen är tillika räddningsnämnd och ansvarig för tillsynsverksamheten. Tillsynerna utförs på delegation av räddningstjänstens tillsynsförrättare.

Årligen ska en tillsynsplan upprättas av räddningschefen.

Tillsynen ska utföras enligt de formaliakrav som förvaltningslagen anger.

En tillsyn ska rendera i ett beslut eller någon form av skriftlig återkoppling. De beslut som kan fattas är föreläggande, föreläggande vid vite samt förbud. Beslut om föreläggande samt förbud ska ske enligt kommunens befogenhetsförteckning. Beslut om föreläggande vid vite samt vitesbelopp ska fattas av ansvarig nämnd. Om inget formellt myndighetsbeslut behöver fattas ska det ändå meddelas den som blivit tillsynad.

De resurser som åtgår i form av personal för att bedriva tillsynsverksamheten, både enligt Lag om skydd mot olyckor (brandskyddskontroll enligt nedan undantaget) samt Lag om brandfarliga och explosiva varor, utgörs av räddningstjänstens personal. Personella resurser köps även in från räddningstjänster inom RäddSam F.

Tillsynsförrättaren ska ha nödvändig kompetens för att på ett korrekt sätt kunna genomföra tillsyn, både med avseende på sakfrågan och på formalia. För att fatta beslut i tillsynsärenden ska befattningshavaren lägst ha genomgått MSB:s utbildning "Tillsyn A". Inom kommunen ska finnas minst en tillsynsförrättare med akademisk brandingenjörskompetens samt MSB:s utbildning i räddningstjänst för brandingenjörer (eller annan akademisk utbildning som bedöms likvärdig med dessa). Målsättningen och ambitionsnivån ska vara att personal inom tillsynsverksamheten fortlöpande

genomgår dels intern utbildning samt utbildningar som genomförs inom RäddSam F:s regi.

Inför varje nytt verksamhetsår ska en plan tas fram för den tillsynsverksamhet som ska bedrivas under kommande år. Planen ska fastställas av räddningschefen.

En särskild form av tillsyn som pekas ut i lag om skydd mot olyckor är brandskyddskontroll. Kommunen ansvarar genom räddningstjänsten för att brandskyddskontroller genomförs i dess geografiska område. Kommunen har, genom avtal, lagt utförandet av brandskyddskontroller på privat entreprenad. Entreprenören ska, enligt upprättat avtal, planera och utföra verksamheten enligt de bilagor som ingår i avtalet. Arbetet ska utföras i den omfattning som framgår av Myndigheten för Samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2014:6). Behörig att utföra brandskyddskontroll ska inneha den kompetens som framgår av Myndigheten för Samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2014:6). Entreprenören ska föra bok över alla fastigheter inom verksamhetsområdet. Entreprenören ska lämna in en redovisning av genomförda brandskyddskontroller till Räddningstjänsten. Vaggeryds kommun finansierar 10% av en heltidstjänst för samordning av frågor rörande brandskyddskontroll, en tjänst som delas med Jönköpings, Habo, Mullsjö, Eksjö, Aneby och Sävsjö kommuner. Denna tjänst följer löpande upp verksamheten och utgör kommunens första linje gentemot den enskilde.

Tillståndsverksamhet

Brandfarliga och explosiva varor

Enligt lag om brandfarliga och explosiva varor är kommunen ansvarig för tillståndshanteringen. I Vaggeryds kommun är Miljö- och byggnämnden ansvarig för tillståndshanteringen både gällande brandfarliga och explosiva varor.

Tillståndsärenden ska sändas på remiss till Räddningstjänsten. Ärenden handläggs i den omfattning som ansökningar inkommer till Miljö och byggförvaltningen.

Medgivande om att fastighetsägare får utföra rengöring (sotning)

Lag om skydd mot olyckor stadgar att kommunen får medge att en fastighetsägare själv utför rengöring (sotning) på den egna fastigheten samt att låta annan entreprenör än den av kommunen upphandlade utföra rengöring. Beslut i dessa ärenden fattas på delegation av räddningstjänsten.

Rengöring av eldstäder (sotning)

Kommunen ansvarar genom räddningstjänsten för att rengöring av eldstäder (sotning) genomförs i dess geografiska område. Kommunen har, genom avtal, lagt utförandet av rengöring på privat entreprenad. Entreprenören ska, enligt upprättat avtal, planera och utföra verksamheten enligt de bilagor som ingår i avtalet. Arbetet ska utföras i den omfattning som anges i den föreskrift om sotningsfrister som kommunstyrelsen beslutat om. De personer som utför rengöring för kommunens räkning ska ha genomgått yrkesutbildning för skorstensfejarmästare och skaffat sig tillräcklig erfarenhet genom yrkesverksamhet inom området. Entreprenören ska föra bok över alla fastigheter inom verksamhetsområdet. Entreprenören ska lämna in en redovisning av genomförda rengöringar till Räddningstjänsten. Vaggeryds kommun finansierar 10% av en heltidstjänst för samordning av frågor rörande rengöring, en tjänst som delas med Jönköpings, Habo, Mullsjö, Eksjö, Aneby och Sävsjö kommuner. Denna tjänst följer löpande upp verksamheten och utgör kommunens första linje gentemot den enskilde.

Ny- och ombyggnation enligt plan- och bygglagen

Räddningstjänsten är delaktig i den process som beskrivs i plan- och bygglagen och som gäller ny- och ombyggnationer i samverkan med kommunens miljö- och byggförvaltning. Detta för att brandsäkerhetsfrågor ska beaktas i denna process.

Miljö- och byggförvaltningen ska fortlöpande hålla en aktiv dialog med Räddningstjänsten för att kunna avgöra vilka ärenden räddningstjänsten ska medverka i.

Övriga remisser

För att verka för en trygg och säker miljö samt för ett gott brand- och olycksskydd i kommunen ska Räddningstjänsten svara på de remisser som berör sakområdet. Det kan handla om, men inte begränsas till, olika verksamhetstillstånd eller förändringar i den fysiska miljön.

Kommunen som ägare och nyttjanderättshavare

Kommunen har enligt lag om skydd mot olyckor, i likhet med övriga fastighetsägare och nyttjanderättshavare, skyldigheter att bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete (SBA). I SBA skall det framgå hur kommunen arbetar med brandskyddsfrågorna som en följd av skyldigheten att ha ett skäligt brandskydd. Dessutom finns krav utifrån kommunens interna säkerhetsarbete, bl.a dokumentet "Säkerhetspolicy" fastställt av kommunfullmäktige, daterat 2007-08-27.

Stöd till den enskilde

Den enskilde ska i Vaggeryds kommun ha en tillgänglig och kunskapsstark stöttning från samhället i trygghets- och robusthetsfrågor. Räddningstjänsten utgör kommunens första linje kring dessa frågor men där de övriga förvaltningarna har ett ansvar att hantera frågor rörande respektive sakområde. Sakfrågor som uppenbart rör en utpekad förvaltning eller ärenden som enligt särskild rutin (motsvarande) ska hanteras av en utpekad förvaltning ska primärt hanteras av denna förvaltning direkt.

Utbildning av kommuninvånare, företag och organisationer i syfte att förebygga skador och olyckor bedrivs av kommunen i samverkan med andra organisationer. Räddningstjänsten ett särskilt ansvar och där ett tätt samarbete med Brandskyddsföreningen Sverige avseende koncept och innehåll är grunden. För spridning av brand- och olycksskyddsbudskap används bland annat informationskampanjer, aktivt samarbete med media och personliga kontakter vid olika arrangemang.

Riskhänsyn i fysisk planering

Kommunledningskontorets arbete med översikts- och detaljplaner innehåller hänsyn till risk för olyckor. Krav på riskhänsyn finns i Plan och bygglagen (2010:900). Räddningstjänsten bevakar

riskhänsyn i planfrågor i remissvar till Kommunledningskontoret. Ras och skredproblematiken i kommunen tas återkommande upp i besiktningar som utförs av Tekniska kontoret.

Miljöolycka

Skyldigheter att förhindra olyckor som drabbar miljön återfinns på flera ställen. För tillsyn svarar kommunens Miljö- och byggnämnd och länsstyrelsen. Miljö- och byggförvaltningen verkar i plan- och bygglovsärenden för att verksamhetsetableringar som kan innebära en risk för skador på miljön hanteras så att den totala riskbilden (både sannolikhet för och konsekvens av olycka) blir så låg som möjligt. Övriga förvaltningar ska lämna det stöd som varje enskilt ärende kräver.

Såväl olyckor som räddningsinsatser kan medföra allvarliga konsekvenser för miljön. Räddningstjänsten har ofta möjlighet att förebygga, alternativt begränsa, dessa konsekvenser genom sitt agerande på skadeplatsen och därför ständigt beakta räddningsinsatsen potentiella miljöpåverkan. För att handla rätt taktiskt och metodiskt krävs kunskap, relevant underlag och expertis.

Suicid

Suicid och suicidförsök är ett stort folkhälsoproblem där suicid är på såväl nationell som regional nivå den vanligaste dödsorsaken i åldersgruppen 15–44 år i Sverige. Suicid orsakar tre gånger fler dödsfall än trafiken varje år.

Vaggeryds kommun ska aktivt arbeta för att antalet suicid och suicidförsök ska minska. Detta hanteras primärt genom regional samverkan. Inom Jönköpings län har det suicidpreventiva arbetet pågått under ett stort antal år och hanteras i tre parallella spår.

Region Jönköpings län ansvarar för ett spår inom alla grenar av hälso- och sjukvården, ett spår som handlar om olika riktlinjer och metoder för att tidigt upptäcka och behandla depression och suicidalitet.

Det andra spåret handlar om en aktiv samverkan mellan Polisen, Region Jönköpings län och RäddSam F vid hot om suicid. Detta spår innebär att de samverkande aktörerna informerar/larmar varandra vid hot om suicid för att initiera ett parallellansvar utifrån de olika aktörernas legala grunder. Allt i syfte att gemensamt förhindra att ett suicidförsök får en dödlig utgång och att den

drabbade slussas vidare till den mest lämpliga instansen för fortsatt omhändertagande.

Det tredje spåret handlar om lokala åtgärder för suicidprevention i Vaggeryds kommun. I detta spår har följande områden identifierats som särskilt riskfyllda med avseende på risk för suicid:

- Spårspring järnvägen
- Höga höjder, byggnader
- Missbruk
- Otillräckligt tillvaratagande av erfarenheter av suicid och suicidförsök
- Bristande kunskap i ämnet bland berörd personal
- Unga som lämnat skolan men som inte kommit in på arbetsmarknaden
- HVB-boenden
- Äldre män

Vaggeryds kommun ska därför vara särskilt uppmärksam med fokus på suicidprevention vid händelser i dessa områden. Beroende på vem som i varje enskilt fall har rådighet över området ska Vaggeryds kommun själv, eller påverka andra aktörer, att vidta åtgärder för att minimera risken för suicid.

Trafiksäkerhet

Ansvar för trafiksäkerhetsfrågor handhas i huvudsak av Tekniska nämnden utifrån kommunens trafiksäkerhetsprogram 2019-2023.

Trafiksäkerhetsprogrammets övergripande mål är att minska antalet olyckor och personsador. För att uppnå detta mål finns 5 formulerade delmål/aktiviteter:

- Påverka trafikbeteenden
- Minska halkolyckor
- Bygga om trafikmiljöer
- Säkert arbete på väg
- Olycksuppföljning

Trafiksäkerhetsansvaret på det statliga vägnätet samt på järnvägsnätet återfinns hos Trafikverket.

Kommunen samverkar med Trafikverket, Region Jönköpings län, Polismyndigheten samt NTF i trafiksäkerhetsfrågor.

Lag (2006:263) om transport av farligt gods med tillhörande föreskrifter reglerar sådana transporter på såväl väg som järnväg. Det är i huvudsak statliga myndigheter som har tillsynsansvaret för detta område. Kommunen har genom riskhänsyn i fysisk planering i uppgift att förebygga allvarliga konsekvenser på miljön till följd av olyckor i samband med transport av farligt gods.

Vattensäkerhet

Simkunnighet är kanske den viktigaste faktorn för en god vattensäkerhet. Ansvar för att barn i kommunen har simkunnighet delas mellan Barn- och utbildningsnämnden och Kultur- och fritidsnämnden. På badanläggningar som drivs av Kultur- och fritidsförvaltningen finns livräddningsutrustning. Respektive entreprenör på badplatser svarar för tillsynen av

livräddningsutrustningen. Kultur- och fritidsförvaltning svarar för underhållet av livräddningsutrustningen vid sådana badplatser som kommunen iordningsställt (Hjortsjön, Linnesjön, Långasjön, Rasjön, Sandsjön och Rolstorpasjön). Detta gäller även vid vattendrag och sjöar som Kultur- och fritidsförvaltningen särskilt identifierar och förtecknar.

Övriga olyckor och händelser

Vaggeryds kommun ska aktivt arbeta med att förebygga och konsekvenslindra även andra olyckor än ovan explicit angivna. Räddningstjänsten

samordnar detta arbete, dock utan att frånta andra kommunala förvaltningar och aktörer dess sakansvar.

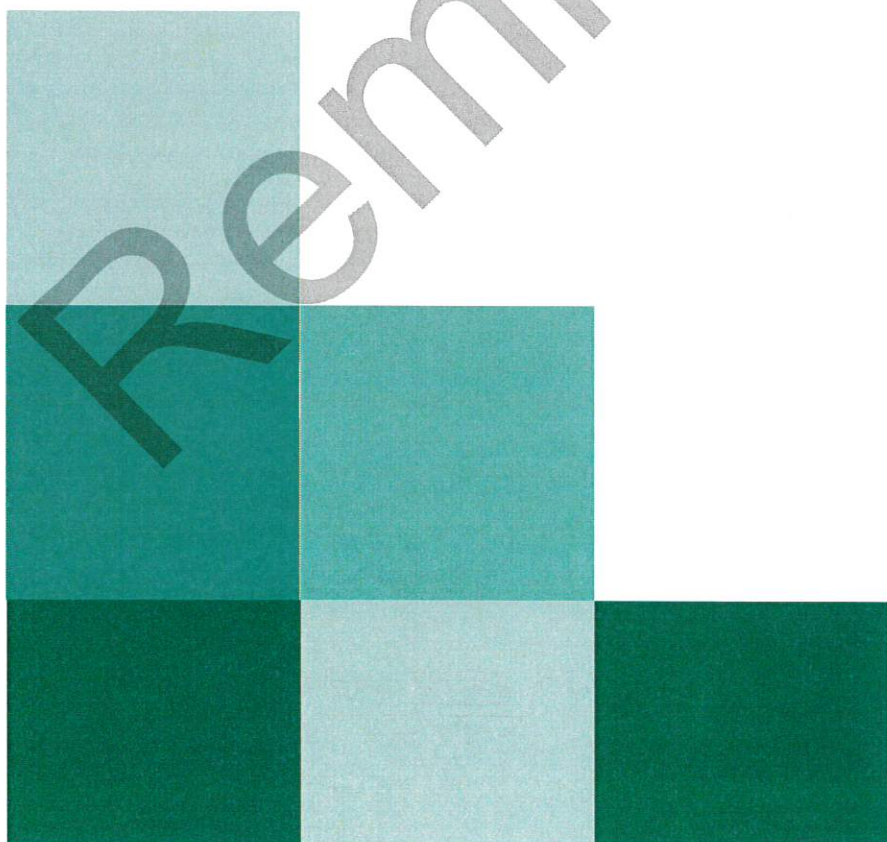

**VAGGERYDS
KOMMUN**

Delprogram krisberedskap och civilt försvar

Antagen av Kommunfullmäktige
Ansvarig förvaltning: Räddningstjänsten
Ansvarig tjänsteman: Fredrik Björnberg

PLATS FÖR ATT GÖRA SKILLNAD

Remissutgåva

Innehåll

Innehåll	3
Inledning	4
Samverkan mellan aktörer.....	4
Övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap	4
Övergripande styrning av arbetet med krisberedskap i kommunala förvaltningar och bolag	6
Ansvarsfördelning för krisberedskap	6
Kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalyser	8
Upprätthålla samhällsviktig verksamhet	8
Kontinuitetshantering som metod	9
Kommunens ambitioner i arbetet med geografiskt områdesansvar.....	10
F-samverkan.....	10
Samhällsviktig verksamhet inom det geografiska området.....	10
Lokal samverkan inom det geografiska området	10
Höjd beredskap och civilt försvar	11
Civilt försvar – en del i totalförsvaret	11

Inledning

Detta delprogram utgör ett underliggande dokument till det övergripande handlingsprogram Trygghet och säkerhet som finns inom Vaggeryds kommun.

Delprogrammet utgör styrdokument¹ för Vaggeryd kommuns arbete med krisberedskap och civilt försvar.

Samverkan mellan aktörer

Kommunerna, Länsstyrelsen och MSB skall tillsammans verka för att öka samhällets krisberedskap på lokal nivå. En god utveckling av krisberedskapen ska bygga på ett nära samarbete mellan staten, SKR och kommunerna.

Utöver överenskommelsen om krisberedskap finns en överenskommelse mellan MSB och SKR gällande kommunernas arbete med civilt försvar. Enligt denna skall kommunen höja kunskapen hos berörda aktörer gällande totalförsvar, arbeta med säkerhetsskydd samt påbörja krigsorganisation och krigsplacering av egen personal.

Uppgifterna utgår från

- Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH)
- Förordning (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (FEH)
- Kommunallag (2017:725)

Övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap

I samhällets krisberedskap ingår att upprätthålla de grundläggande och samhällsviktiga funktionerna även vid en svår påfrestning. Arbetet består dels av förebyggande och sårbarhetsreducerande åtgärder och dels av en krishanteringsförmåga när något omfattande väl inträffar.

Målen för samhällets krisberedskap sammanfattas med att:

- skydda människors liv och hälsa
- värna samhällets funktionalitet
- upprätthålla grundläggande värderingar, demokrati, rättssäkerhet samt mänskliga fri- och rättigheter

Krisberedskapen bygger på att samhällets normala, dagliga verksamhet förebygger och hanterar olyckor och mindre omfattande störningar. Vid allvarliga händelser eller kriser i samhället kan resurserna förstärkas. Krisberedskapen är alltså den förmåga som skapas i alla aktörers dagliga verksamhet och inte i en utpekad organisation eller hos en enskild aktör.

Grundläggande principer inom krisberedskap är

- Ansvarsprincipen – att den som har ansvar för en verksamhet i normala situationer också har motsvarande ansvar vid störningar i samhället. Aktörer har även ett ansvar att agera även i osäkra lägen. Den utökade ansvarsprincipen innebär att aktörerna ska stödja och samverka med varandra.
- Närhetsprincipen – att samhällsstörningar ska hanteras där de inträffar och av de som är närmast berörda och ansvariga.
- Likhetsprincipen – att aktörer inte ska göra större förändringar i organisationen än vad situationen kräver. Verksamheten ska under samhällsstörningar fungera som vid normala förhållanden, så långt det är möjligt.

Den enskildes beredskap

Enskilda personer, företag och organisationer måste ha en grundläggande förmåga att klara de påfrestningar som kriser kan föra med sig. Bortfall av el, datakommunikation, telefoni och vatten kan bli följderna av olika händelser. När påverkan drabbar

¹ Enligt Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022 mellan SKR och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

riktigt många kan samhällets resurser vara otillräckliga och därför är en egen grundberedskap viktig för alla.

Kommunens arbete för att stödja enskilda

Då den enskildes förmåga inte räcker till kan kommunen stötta på olika sätt. Kommunen planerar att upprätta ett antal geografiskt utspridda trygghetspunkter som med bland annat reservkraft och nödvatten ska kunna tillgodose invånarnas basala behov när den egna förmågan inte räcker till. Trygghetspunkterna kommer systematiskt att utvecklas för att öka förmågan att stödja enskildas behov vid en kris. Kommunen skall även samverka även med det civila samhället och näringslivet och ska särskilt tillgodose utsatta gruppers behov vid en kris.

Kommunens arbete under mandatperioden 2019-2022

De prioriterade satsningar på området krisberedskap och civilt försvar som redovisas i huvudprogrammet trygghet och säkerhet ska förankras av respektive förvaltning i berörda nämnder och beaktas i den årliga budgetprocessen. De utgår från sårbarheterna som identifierats i kommunens risk- och sårbarhetsanalys (RSA). Satsningarna syftar till att öka kommunens förmåga att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet samt stärka förmågan att hantera extraordinära händelser men även att uppnå en grundläggande förmåga vad gäller civilt försvar. Arbetet kan sammanfattas i fyra delområden.

- Vaggeryds kommun skall införa och etablera kontinuitetshantering som metod i den ordinarie planeringen inom kommunala samhällsviktiga verksamheter. Räddningstjänsten skall bistå med kompetenshöjning inom området och stödja och samordna arbetet med kontinuitetshantering som metod inom förvaltningarna.
- Vaggeryds kommun skall verka för att stärka säkerhetskulturen. Detta skall uppnås genom medvetenhöjande och utbildande insatser i form av information och rutiner.
- Vaggeryds kommun skall höja sin förmåga att bistå civilsamhället genom att skapa rutiner för trygghetspunkter inom kommunens geografiska område. Kommunen skall verka för att engagera frivilliga organisationer för att upprätta och driva trygghetspunkter och på så vis uppnå samverkan mellan flera aktörer.
- Vaggeryds kommun skall höja sin förmåga att driva samhällsviktig verksamhet med hjälp av reservkraft samt säkerställa tillgång till bränsle för elverk och fordon upp till en vecka.

Övergripande styrning av arbetet med krisberedskap i kommunala förvaltningar och bolag

Krisberedskapen behöver involvera både den kommunala förvaltningen såväl som de kommunala bolagen. Varje förvaltning och bolag ansvarar och driver sitt eget arbete med krisberedskap medan samordningsansvaret för arbetet ligger på Räddningstjänsten. Kommunen skall arbeta med kontinuitetshantering som systematiskt arbetssätt i de kommunala samhällsviktiga verksamheterna.

Ansvarsfördelning för krisberedskap

Förvaltningar och bolag ska delta i följande delar av kommunen arbete med krisberedskap.

- Kommunens övergripande arbete med risk- och sårbarhetsanalyser (RSA)
- Olika typer av kommunövergripande planeringar/övningar
- Regional utbildning och övningsverksamhet
- Rapportering vid förestående eller inträffad händelse
- Krisledningsorganisation vid inträffad händelse
- Utvärdering efter inträffad händelse
- Självständigt arbete med exempelvis kontinuitetshantering, planering, utbildning och övning
- Årlig rapportering, till exempel av genomförda åtgärder och förmågeindikatorer.

Tjänstemannaledningen i kommunen ansvarar för att leda kommunens arbete i vardagen såväl som vid en särskild eller extraordinär händelse. Utöver detta ska tjänstemannaledningen även utgöra en intern inriktnings- och samordningsfunktion, ISF, inom kommunens geografiska område vid en händelse. Vid en särskild händelse som kan utvecklas till en extraordinär händelse ska tjänstemannaledningen föreslå till kommunstyrelsens ordförande att krisledningsnämnden ska träda i kraft. Efter detta

fortsätter tjänstemannaledningen att leda arbetet i kommunen utifrån krisledningsnämndens beslut och inriktning.

Den kommunövergripande samordningen av krisberedskap, brottsförebyggande, internt skydd samt skydd mot olyckor är placerad på räddningstjänsten. Räddningstjänsten ska tillhandahålla beredskapssamordnare som stöd till förvaltningarnas arbete samt svara för den kommunövergripande planeringen.

Brandingenjör i beredskap, norra regionen vilken är en funktion inom RäddSam F har en tillikauppgift att ansvara som Vaggeryds kommuns tjänsteman i beredskap (TiB) och ansvarar för att bevaka särskilda händelser och för att aktivera kommunens organisation för krisledning dygnet runt. RäddSam F har även en gemensam Räddningschef i beredskap (RCB) som kontaktpunkten in i kommunen för krishanteringssystemet.

Kommunen ska efter en inträffad kris utvärdera kommunens hantering både utifrån verksamhetsansvaret men även det geografiska områdesansvaret. Detta underlag ska användas i arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen.

Styrande dokument

Följande dokument ska enligt överenskommelsen antas senast 31 december under den nya mandatperiodens första år:

- Styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap, ska beslutas av kommunfullmäktige.
- Reglementet för krisledningsnämnden, ska beslutas av kommunfullmäktige.
- Plan för hantering av extraordinära händelser, ska beslutas lägst av kommundirektören.
- Utbildnings- och övningsplan, ska beslutas lägst av kommundirektören.

Hantering av extraordinära händelser

Lagen definierar en extraordinär händelse (1 kap. 4 § 2006:544) på följande sätt:

"Med extraordinär händelse avses i denna lag en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller landsting"

Om tjänstemannaledningen gör bedömningen att en händelse inte kan hanteras i ordinarie strukturer kan rekommendationen till kommunstyrelsens ordförande bli att krisledningsnämnden behöver träda i kraft. Det är kommunstyrelsens ordförande, i sin roll som ordförande i krisledningsnämnden, som formellt fattar beslut om att denna träder i kraft. Liksom lagen syftar detta till att kommunen ska minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera särskilda händelser i fred. Genom detta uppnår kommunen också en grundläggande förmåga till civilt försvar.

Krisledningsnämnd

Krisledningsnämndens/kommunstyrelsens ordförande kan fatta beslut om att krisledningsnämnden träder i kraft vid en extraordinär händelse. Detta beslut kan underlätta tjänstemannaledningens arbete vid en särskild händelse. Indikatorer på att ett sådant beslut behöver fattas är följande:

- Behov av brådskande beslut som rör flera nämnder
- Behov av prioritering av resurser mellan nämnder
- Behov av stöd till enskilda
- Bistånd mellan kommuner

Om krisledningsnämnden träder i kraft har den i uppgift att inrikta och prioritera arbetet inom det geografiska området. Kommunstyrelsen utgör krisledningsnämnden. Som krisledningsnämnd delegerar kommunstyrelsen till kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU) att fatta beslut.

Krisledningsförmåga

Vaggeryds kommun aktiverar normalt hela eller delar av krisledningsorganisationen några gånger per år, i samband med krisstödsinsatser, olyckor vädervarningar eller andra mindre händelser som kan utvecklas till kriser. Varje förvaltning ansvarar för sitt verksamhetsområde. Vid händelser fattar förvaltningarna koordinerade beslut utifrån en samlad lägesbild. En välfungerande krisinformation är en viktig faktor vid inträffade kriser.

En kommun med god krisledningsförmåga uppnås genom:

- att under en kris så långt som möjligt bygga på det som gäller vid normala förhållanden
- samordning och att en samlad lägesbild finns i hela organisationen och det geografiska området
- att kommunen tillser att den som ansvarar för en verksamhet under normala förhållanden också gör det i en krissituation
- att kommunen har en väl fungerande kriskommunikation

Kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalyser

Med samhällsviktig verksamhet menas sådana verksamheter som behövs för att vårt samhälle skall fungera, så som vatten, sjukvård eller elförsörjning. Om det blir störningar i dessa drabbas ofta kommunens invånare på olika sätt och ibland medför störningarna stora konsekvenser. Därför är det angeläget att verksamheterna fungerar oavsett vad som inträffar i kommunen.

Samhällsviktig verksamhet drivs i många fall av kommunen men det finns även andra aktörer. Ofta är olika verksamheter beroende av varandra då störningar i en verksamhet många gånger leder till avbrott i andra.

För att upprätthålla de samhällsviktiga verksamheterna i Vaggeryds kommun, vid olika händelser krävs ett strukturerat arbetssätt inom respektive verksamhet. I och med beroenden mellan olika verksamheter kan ett samordningsbehov finnas, både internt inom kommunen men även mot andra aktörer.

Utgångspunkten för arbetet med skydd av samhällsviktig verksamhet är att identifiera dessa verksamheter, vilka redovisas i Vaggeryds kommuns risk- och sårbarhetsanalys. Denna identifiering är en utgångspunkt för fortsatt arbete inom respektive verksamhet.

Upprätthålla samhällsviktig verksamhet

Samhällsviktig verksamhet inom Vaggeryds kommun skall upprätthållas genom att:

- kartlägga beroenden mellan samhällsviktiga verksamheter samt analysera konsekvenser av störningar, som ett underlag för åtgärder och beredskapsplanering
- arbeta systematiskt med kontinuitetshantering för att skydda sina respektive samhällsviktiga verksamheter och genomföra nödvändiga åtgärder
- samverka med externa samhällsviktiga aktörer som påverkar kommunens geografiska område

Vaggeryds kommun arbetar kontinuerligt med att reducera risker och sårbarheter och arbetet

sammanfattas och rapporteras i kommunens risk- och sårbarhetsanalys i början av varje mandatperiod. Risk- och sårbarhetsanalysen sammanställs utifrån kraven i LEH samt MSB:s föreskrift för att:

- ge underlag för planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet
- ge beslutsstöd för beslutsfattare och verksamhetsansvariga
- ge underlag för information om samhällets risker och sårbarheter till allmänheten
- bidra till att ge en bild över de risker och sårbarheter som finns i samhället som kan påverka kommunens verksamhet och samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område

Det tidigare arbetet i kommunens samhällsviktiga verksamheter har lagt en grund att utgå ifrån. Det finns också ett behov av att skapa en översikt över hela kommunorganisationens arbete med skydd av samhällsviktig verksamhet och beroenden. Det kan sammanfattas med att Vaggeryds kommun ska arbeta systematiskt med kontinuitetshantering i de samhällsviktiga verksamheterna för att skydda sina respektive verksamheter. Detta omfattar även att genomföra åtgärder för att minska sårbarheter. Kommunen ska även arbeta för att etablera kontakt och samverkan med externa samhällsviktiga aktörer inom kommunens geografiska område

Kontinuitetshantering som metod

Vaggeryds kommun skall särskilt satsa på att etablera kontinuitetshantering som ett systematiskt arbetssätt i de kommunala samhällsviktiga verksamheterna. Det kommunövergripande arbetet

ska vara flexibelt och utgå från respektive verksamhets eget arbete och behov av stöd.

Arbetet med kontinuitetshantering omfattar översiktligt en analysfas där man fastställer vad som är lägsta acceptabla nivå i en verksamhet, det som alltid måste fungera, det vill säga vilka processer som är kritiska. Därefter kartläggs beroenden och vilka konsekvenser en störning får över tid. Denna kartläggning ger dels ett underlag i det förebyggande arbetet, men även ett underlag för att kunna tolka och analysera skeendet vid en särskild händelse som påverkar verksamheten.

Därefter går man igenom vilka skydd, reservrutiner med mera som finns för att slutligen ha ett underlag för vidare åtgärder och planer vid störningar etc. Detta syftar också till att stärka det förebyggande arbetet men även som underlag för vilka åtgärder som behöver vidtas vid en särskild händelse som påverkar verksamheten.

Kommunens ambitioner i arbetet med geografiskt områdesansvar

Kommunen har både sitt geografiska områdesansvar och ett behov av att samverka och uppnå samordning med andra aktörer inom kommunens geografiska område. De huvudsakliga forumen är att andra aktörer finns representerade i länets krissamverkan, F-samverkan (regional inriktnings- och samordningsfunktion, regional ISF)

F-samverkan

I det regionala perspektivet samarbetar Vaggeryds kommun med andra kommuner, Länsstyrelsen i Jönköpings län, Polismyndigheten, Region Jönköpings län, Försvarsmakten och övriga myndigheter för att ta det geografiska områdesansvaret. Detta görs inom organisationen för det som kallas F-samverkan.

F-samverkan är länets gemensamma forum före, under och efter särskilda händelser. Samverkan syftar främst till att samordna arbetet inom länet men är också länets gemensamma kontaktyta gentemot nationella aktörer. Det är angeläget att kommunen fortsätter vara en aktiv del av F-samverkan och bidrar till den fortsatta utvecklingen av det gemensamma arbetet inom F-samverkan.

Samhällsviktig verksamhet inom det geografiska området

En del i arbetet med skydd av kommunens samhällsviktiga verksamhet är samverkan med externa resurser, aktörer eller verksamheter. Deltagande och utformning av det regionala arbetet faller huvudsakligen på räddningstjänsten som samordnande funktion. Det kan även beröra andra kommunala verksamheter genom deltagande i regionala seminarier och/eller workshops eller genom att det kan påverka kommunens interna arbete.

Lokal samverkan inom det geografiska området

Det finns också ett behov av att utveckla en samverkan för att förbereda inför särskilda händelser

tillsammans med lokala aktörer. Detta omfattar både att dela underlag och samverka i förberedelserna för att kunna hantera särskilda händelser samt att samverka om skydd av samhällsviktig verksamhet.

Det är flera verksamheter hos olika aktörer som kan definieras som samhällsviktiga. Det gäller exempelvis sjukvård, polis, el/tele-distributörer och transportsystem. Enkelt uttryckt det som alltid måste fungera för att samhällets grundläggande funktioner ska kunna upprätthållas. Flera av dessa funktioner är beroende av andra aktörer och funktioner. Det går därför inte att planera den samhällsviktiga verksamheten för varje enskild aktör isolerat. Behovet av att ta reda på vilka beroenden som är kritiska och vilka funktioner som behöver säkras upp är ett gemensamt intresse för olika aktörer.

Vid händelser som kräver inriktning och samordning av krisberedskapen etableras en lokal inriktnings- och samordningsfunktion, lokal ISF. Grunden i ISF utgörs av representanter för den kommunala tjänstemannaledningen och till denna knyts de aktörer som behövs för att hantera situationen. Kommunala såväl som privata bolag, kommunalförbund och andra aktörer kan utgöra viktiga delar i den lokala ISF-funktionen. Uppstart av ISF sker genom ISF-kontakten som utgörs av brandingenjör i beredskap vid räddningstjänsten eller av förvaltningschef. Kommunen ansvarar för att stå värd för den lokala Inriktning- och samordningsfunktionen.

Höjd beredskap och civilt försvar

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges kommuner och Regioner (SKR) har tecknat en överenskommelse som reglerar ersättning, uppgifter och därtill kopplat stöd för kommunernas arbete med civilt försvar under perioden 2018-2020. Åtgärderna skall påbörjas och i vissa fall genomföras under perioden 2018 fram till december 2020.

Civilt försvar – en del i totalförsvaret

I händelse av allvarliga incidenter och hot mot Sveriges säkerhet och nationella intressen kan regeringen fatta beslut om höjd beredskap. Höjd beredskap indelas i skärpt beredskap eller högsta beredskap. Är Sverige i krig råder högsta beredskap.

Vid beslut om höjd beredskap organiseras det civila försvaret med utgångspunkt i samhällets krisberedskap med hjälp av de förmågor, strukturer och principer som används för hantering av fredstida särskilda eller extraordinära händelser.

Det civila försvaret ska stödja och samverka med det militära försvaret för att kunna motstå ett väpnat angrepp, hantera samhällskonsekvenser och upprätthålla samhällsviktig verksamhet samt kunna bidra till att återuppbygga och återställa samhällets funktionalitet efter ett sådant angrepp.

Enligt regeringens försvarspolitiska inriktning 2016-2020 ska planeringen för civilt försvar återupptas. Det civila försvaret syftar till att samhället ska fungera vid höjd beredskap och krig i Sverige. Civilt försvar bedrivs inom ramen för verksamheten i statliga myndigheter, kommuner, landsting, privata företag och frivilligorganisationer. Det civila och militära försvaret bildar tillsammans totalförsvaret.

Målet för det civila försvaret är att:

- Värna civilbefolkningen
- Säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna

- Bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld

Alla kommuner ska påbörja arbetet avseende de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap (beredskapsförberedelser) så att de på sikt kan fullgöra sin uppgift inom totalförsvaret i händelse av krigsfara och krig.

Prioriterade uppgifter för kommunerna under perioden är:

- Kompetenshöjning gällande totalförsvaret
- Säkerhetsskydd
- Krigsorganisation och krigsplacering

Arbetet med de prioriterade uppgifterna kompetenshöjning gällande totalförsvaret och säkerhetsskydd ska genomföras under perioden 2018 till 2020-12-31. Säkerhetsskyddsarbetet kommer att påbörjas under hösten 2019 med framtagande av säkerhetsskyddspolicy, säkerhetsskyddsanalys och säkerhetsskyddsplan. Arbetet med framtagande av krigsorganisation och krigsplacering av personal ska vara påbörjat men behöver inte vara avslutat till 2020-12-31.